

Open your mind. LUT.

Lappeenranta University of Technology

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Kauppakorkeakoulu

Talousjohtaminen

IFRS 8 –standardin soveltuminen eurooppalaisten yritysten käyttöön johdon näkökulmasta

The applicability of IFRS 8 Standard to European companies from the corporate management's perspective

tekijä: Lauri Oulasvirta

ohjaaja: Satu Pätäri

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
1.1 Tutkimuksen tausta.....	1
1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelmat.....	2
1.3 Tutkimuksen rajaukset ja teoreettinen viitekehys	3
1.4 Tutkimusmenetelmä ja -aineisto.....	5
1.5 Rakenne	6
2. Tilinpäätösstandardointi EU-alueella	7
2.1 IASB standardien asettajana.....	7
2.2 IASB:n lähentymisprojekti FASB:n kanssa	8
2.3 Segmenttiraportointi.....	8
2.4 Toimintasegmentit.....	9
2.5 Muutokset siirryttäessä IAS 14:sta IFRS 8:aan.....	10
2.6 Muutoksen perustelut ja tavoitteet.....	11
2.7 Segmenttiraportoinnin laajuuteen ja laatuun vaikuttavat tekijät aikaisemman tutkimuksen perusteella	12
2.7.1 Agentti- ja kilpailijakustannukset	13
2.7.2 Muiden tekijöiden vaikutukset segmenttiraportointiin.....	15
2.7.3 Vapaaehtoista segmenttiraportointia selittävät tekijät.....	17
2.8 IFRS 8:n aikaisempi tutkimus.....	18
3. Empiirinen tarkastelu IFRS 8:n soveltuvuudesta yritysten käyttöön	22
3.1 Tutkimusmenetelmä ja aineisto	22
3.2 Tutkimustulokset ja – havainnot	25
3.2.1 Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8:aan	25
3.2.2 Luokka 1: Yritykset	25
3.2.3 Luokka 2: Tilintarkastusyrietykset ja tilintarkastusyhteisöt	28
3.2.4 Luokka 3: Pankit, sijoittajat ja muut vastaajat	31
3.3 Empiirisen tarkastelun tulokset	34
3.4 Vertailu IFRS 8 -standardin aikaisempaan tutkimukseen.....	37
4 Yhteenveto ja johtopäätökset	39
4.1 Vastaukset tutkimuskysymyksiin	39
4.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimusaiheet.....	41
Lähdeluettelo.....	43

Liitteet

Liite 1. Lista tutkimukseen valituista kommenttikirjeistä ja niiden lähettäjästä

Liite 2. IASB:n laatiman seuranta tutkimuksen kysymykset

Liite 3. Aineisto – Post-implementation review of IFRS 8

Taulukot, kuvat ja kuviot

Taulukko 1. IFRS 8 -standardin aikaisemman tutkimuksen artikkelit/työpaperit.....	19
Taulukko 2. Tarkastelun kohteeksi valitut ryhmät.....	24
Taulukko 3. Luokka 1: Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8:aan - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.....	26
Taulukko 4. Luokka 2: Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8 - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.....	29
Taulukko 5. Luokka 3: Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8 - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.....	32
Taulukko 6. Neljä merkittävintä kommentoijien mainitsemaa vahvuutta koskien IFRS 8 - standardia.....	35
Taulukko 7. Neljä merkittävintä kommentoijien mainitsemaa heikkoutta koskien IFRS 8 –standardia.....	36
Taulukko 8. Muutos segmenttien lukumäärässä siirryttäessä IFRS 8:aan kommentoijien mielestä.....	38
Kuva 1. Teoreettinen viitekehys.....	4
Kuva 2. Aineiston karsintaprosessi.....	22
Kuvio1. Kommenttien maantieteellinen jakautuminen.....	23

Lyhenneluettelo

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants
CFAUK	Chartered Financial Analyst United Kingdom
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
ESMA	European Securities and Markets Authority
EU	Euroopan unioni
FASB	Financial Accounting Standard Board
FRC	Financial Reporting Council
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFAC	International Federation of Accountants
IFRS	International Financial Reporting Standard
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
PwC	PricewaterhouseCoopers
SFAS	Statement of Financial Accounting Standards
SEAG	Svenskt Näringsliv – Confederation of Swedish Enterprise
YK	Yhdistyneet kansakunnat

1. Johdanto

1.1 Tutkimuksen tausta

Yritysten toimialojen monimuotoistuminen 1960-luvun puolivälistä alkaen asetti vaatimuksia myös tilinpäätösinformaatiolle. Ensimmäinen kansainvälinen segmenttipohjainen standardi IAS 14 (International Accounting Standard) otettiin käyttöön vuonna 1981 ja se oli läheisesti yhteinen silloisen Yhdysvalloissa käytössä olleeseen vastaavaan segmenttiraportointistandardiin (SFAS 14). Tarve segmenttiraportoinnille oli tärkeydessään etusijalla kun Yhdysvaltojen IASB:tä (International Accounting Standards Board) vastaava standardien asettajaorganisaatio FASB (Financial Accounting Standards Board) muodostui vuonna 1973. IASB on EU-alueella toimiva tilinpäätösstandardien asettajana toimiva kattojärjestö. IFRS 8 -standardissa on kyse IASB:n ja FASB:n yhteistyöstä lähentää segmenttiraportointia yhtenäisemmäksi ja se tuli voimaan 1.1.2009. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että IAS 14 korvattiin uudella standardilla, joka oli hyvin suurilta osin yhtenäinen Yhdysvalloissa olevan SFAS 131 -standardin (Statement of Financial Accounting Standards) kanssa. (Epstein & Jermakowicz 2008, 772-773, 776, 787)

Segmenttiraportoinnilla IFRS 8 -standardia edeltävässä IAS 14 -standardissa tarkoitettiin sellaisen taloudellisen tiedon julkistamista, joka koskee yrityksen toimintaa eri toimi- ja maantieteellisillä alueilla. IAS 14 -segmenttiraportointistandardi oli voimassa vuodesta 1999 lähtien. Nykyisessä IFRS 8 -standardissa standardin soveltumisalaa on laajennettu koskemaan listattujen ja listausta valmistelevien yritysten lisäksi muun muassa pankkeja, arvopaperikauppiaita, eläkesäätiöitä sekä sijoitus- ja investointirahastoja. Pyrkimyksenä on ollut parantaa etenkin monikansallisten ja monialaisten yritysten tilinpäätösten luettavuutta sekä samalla helpottaa yrityksen eri toimialojen tuloksentuottamiskykyyn aiheuttamien vaikutusten tarkastelua. Nykyisen IFRS 8 -standardin avulla voidaan myös edeltävää IAS 14 -standardia laajemmin analysoida, mihin yrityksen johto perustaa päätöksentekonsa. (Halonen et. al. 2006, 229, 246)

IFRS 8 -standardin mukainen segmenttiraportointi on tärkeä tutkimusaihe sen ajankohtaisuuden vuoksi, sillä sitä ei ole vielä ehditty tutkia erityisen paljon ja se on ollut voimassa vasta vuoden 2009 alusta lähtien. Segmenttiraportointiin liittyvä

aikaisempi tutkimus on keskittynyt lähinnä yhdysvaltaisiin segmenttiraportointistandardeihin SFAS 14 ja SFAS 131 sekä IFRS 8:aa edeltäneeseen IAS 14 -standardiin. Juuri IFRS 8 -standardiin liittyvä tieteellinen keskustelu on vähäistä, mutta segmenttiraportointia yleisesti muiden kuin IFRS 8 – standardin osalta, on tutkittu laajalti. Tutkimuksessani olen ensin kartoittanut, että mitä aikaisempi tutkimus on tuonut ilmi mainittuihin raportointikäytäntöihin vaikuttavista tekijöistä ja myös nykyisestä IFRS 8 -standardista.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelmat

IFRS 8 -standardin soveltaminen tuli EU-alueen pörssiyrityksissä pakolliseksi 1.1.2009 alkaen. Sen käyttöönottoaminen kuitenkin sallittiin jo ennen tätä päivämäärää vuodesta 2006 alkaen. Tutkimuksen aihe sijoittuu suurimmalta osin ulkoisen laskentatoimen piiriin kuuluvalla alueella. Myös yhtymäkohta johdon laskentatoimen kanssa löytyy, sillä IFRS 8 -standardin segmenttiraportoinnissa vaaditaan johdon näkökulmaa.

Tutkimuksen tavoitteena on analysoida IASB:n vastaanottamia kommenttikirjeitä eurooppalaisilta yhteisöiltä ja yrityksiltä sekä niiden johtoon lukeutuvilta henkilöiltä, jotta saataisiin käsitys standardin hyödyllisyydestä. Johdon näkökulmalla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan, että kommenttikirjeiden vastaajat vastaavat kysymyksiin näkökulmasta, jossa he edustavat oman yrityksen tai yhteisön ylintä johtoporrasta. Tavoitteena on siis muodostaa kokonaiskuva kommentoijien vastauksista kysymyksiin ja myös saada viitteitä siihen, vaikuttaako kommentoijien asema, toimiala taikka maantieteellinen sijainti vastausten luonteeseen.

Kommenttikirjeissä vastaajat ovat eri eurooppalaisten yhteisöjen ja yritysten johtoon kuuluvia henkilöitä. Heillä oli vastattavanaan kuusi kysymystä liittyen käyttökokemuksiin 1.1.2009 voimaan tulleeseen IFRS 8 -standardiin yhteisöissään tai yrityksissään. Tutkimuksessa kuudesta kysymyksestä huomioidaan jokainen. Kommenttikirjeet lähetettiin vastaajille vastattavaksi loppuvuoden 2012 ja alkuvuoden 2013 välisenä aikana.

Tutkimuksen pääongelma on:

- Mitä lisäarvoa IFRS 8 -standardi on tuonut segmenttiraportointiin johdon näkökulmasta?

Lisäarvolla tarkoitetaan tutkimuksessa kaikkea sitä hyötyä, mitä vastaajat ovat edustamassaan yrityksessä tai yhteisössä kokeneet saavansa uudesta standardista verrattuna sitä edeltävään standardiin.

Tutkimuksessa alaongelmat on muodostettu siten, että niiden avulla voidaan vastata pääongelmaan.

Tutkimuksen alaongelmat ovat seuraavat:

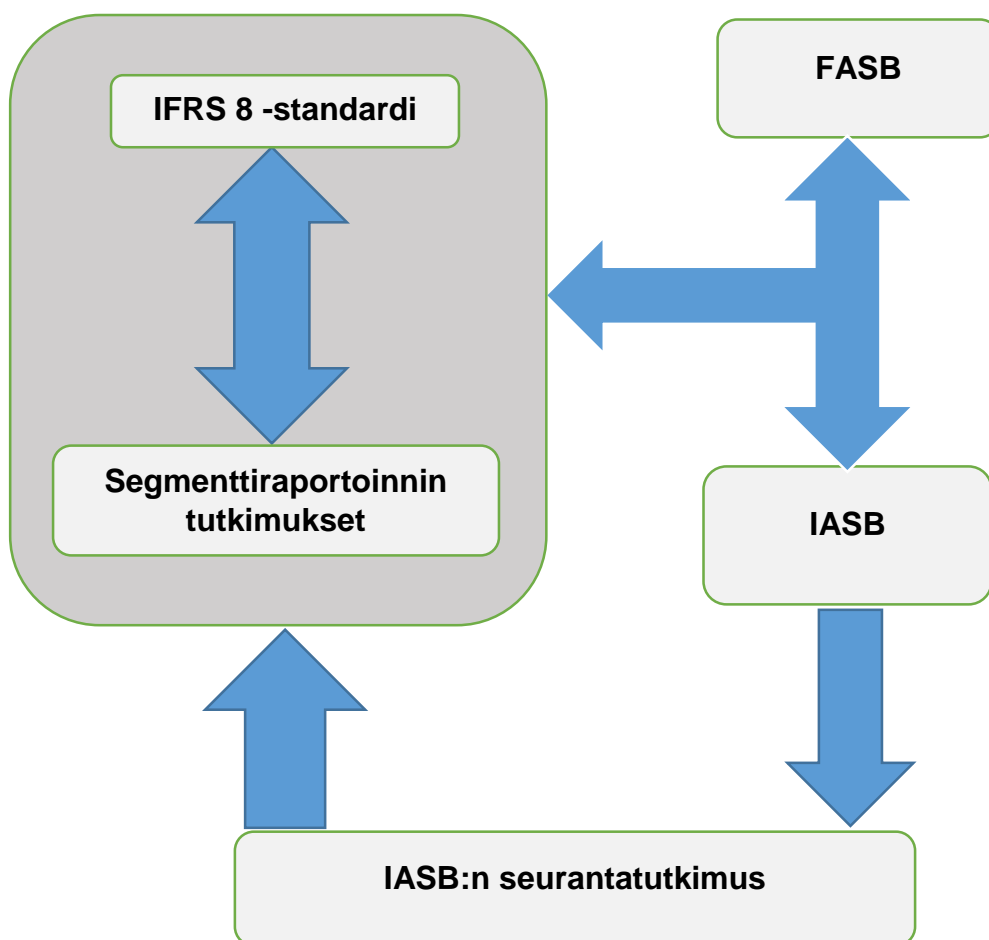
- Miten IFRS 8 -standardin mukainen segmenttiraportointi on muuttanut raportointia verrattuna edelliseen IAS 14 -standardiin yrityksen johdon mielestä?
- Mitä vahvuuksia ja heikkouksia IFRS 8 -standardin soveltamisella on ollut yrityksen johdon mielestä?

Selvittämällä, onko IFRS 8 -standardi muuttanut segmenttiraportointia esimerkiksi raskaammaksi toteuttaa tai päinvastaisesti helpottanut sen tekoa johdon mielestä, saadaan käsitys siitä, kuinka paljon eroa nykyisellä ja edellisellä segmenttiraportointistandardilla on vastaajien omien kokemusten perusteella ollut. Ensimmäisen alaongelman kautta voidaan lähteä selvittämään myös mahdollisia hyötyjä ja haittoja, joita IFRS 8 -standardi on tuonut mukanaan käyttöönottamisen jälkeen.

1.3 Tutkimuksen rajaukset ja teoreettinen viitekehys

Tutkimuksessa tarkastellaan IASB:n järjestämää seurantatutkimusta, jossa tiedustellaan eurooppalaisilta yhteisöiltä ja yrityksiltä IFRS 8 -standardin toimivuudesta heidän organisaatiossaan. Seurantatutkimukseen vastasi kaikkiaan 62 yhteisöä ja yritystä vuosien 2012 ja 2013 välisenä aikana. Koska otsikon mukaisesti tutkimuksessa käsitellään eurooppalaisten yritysten ja johdon näkökulmasta IFRS 8 -standardin soveltuvuutta, on maantieteelliseksi alueeksi rajattu Eurooppa ja tarkemmin EU-alue. Seurantatutkimuksen 62 vastaajasta noin kolmasosa edusti yhteisöä tai yritystä, joka on EU-alueen ulkopuolelta ja näin ollen heidän vastauksensa jätettiin tarkastelun ulkopuolelle. Aineistoon siis valittiin vain kirjeitä, joiden lähettäjän

kotipaikka on jokin Euroopan Unionin jäsenmaista. Seurantatutkimuksessa tiedusteltiin muun muassa sitä, ovatko kommentoijat verranneet uutta IFRS 8 -segmenttiraportointistandardia joko edelliseen IAS 14 -standardiin tai johonkin muuhun aiempaan segmenttiraportointistandardiin. Lisäksi tiedusteltiin, mitä mieltä kommentoijat ovat IASB:n päätöksestä tunnistaa ja raportoida segmenttejä ottaen huomioon myös johdon näkökulma ja miten IFRS 8 -standardin jalkautuminen on vaikuttanut vastaajan omaan rooliin yrityksessä. Kommenttikirjeissä vastaajat ovat eurooppalaisten yhteisöjen tai yritysten ylimpään johtoon lukeutuvia henkilöitä. Kommenttikirjeiden jokainen vastaaja edustaa yrityksessä tai yhteisössä ylintä tasoa.

Kuva 1. Teoreettinen viitekehys

Teoreettinen viitekehys (Kuva 1) luo pohjan tutkimuksen lähestymistavalle ja kiteyttää tutkimuksen osa-alueet. Tutkimuksen teoreettisessa viitekehyksessä pyritään määrittelemään segmenttiraportointi käsitteenä ja sen sisältö. Tutkimuksen teoreettisessa viitekehyksessä taustoitetaan myös, mitkä seikat ovat johtaneet segmenttiraportoinnin kehittymiseen nykyiseen muotoonsa. Teoreettisessa

viitekehyksessä huomioidaan aiheesta tehdyt tieteellisen julkaisun kriteerit täyttävät tutkimukset. Suurin osa segmenttiraportoinnista tehdyistä tutkimuksista on tehty ennen IFRS 8 -standardin voimaantuloa muista segmenttiraportoinnin tilinpäätösstandardeista, mutta myös IFRS 8 -segmenttiraportointistandardista tehtyjä tutkimuksia käsitellään tässä tutkimuksessa.

1.4 Tutkimusmenetelmä ja -aineisto

Pertti Alasuutarin (1993, 64) mukaan tutkimusmenetelmä koostuu niistä käytännöistä ja toimenpiteistä joiden avulla tutkija tuottaa havaintoja sekä säännöistä, joilla havaintoja voidaan muokata ja tulkita, niin että voidaan arvioida niiden merkitystä johtolankoina.

Pertti Alasuutarin (1993, 14-27) mukaan kvalitatiivisen tutkimuksen laadullisessa analyysissä on kaksi päävaihetta: havaintojen pelkistäminen ja arvoituksen ratkaiseminen. Kun havaintoja pelkistetään, niin aineistoa katsotaan vain tietyistä teoreettis-metodologisesta näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan sitä, että tarkastellaan mikä on teoreettisen viitekehysten ja kyseessä olevan kysymyksenasettelun kannalta olennaista. Tällä arvoituksen ratkaisemisella tarkoitetaan sitä, että aineistosta saatujen johtolankojen pohjalta tehdään merkitystulkinta tutkittavasta ilmiöstä. Sisältöluokitusta tehdään tarkoituksena pyrkiä vastaamaan tutkimusongelmaan ja sen alaongelmiin. Vastauksista laaditaan tämän jälkeen niihin pohjautuva perusteltu kokonaiskuva. Kvalitatiiviseen tutkimuksen luonteeseen kuitenkin kuuluu se, että tutkimusongelma saattaa muuttua tutkimuksen edetessä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 117).

Tutkimus on kvalitatiivinen tutkimus ja se on luonteeltaan aineistoa kuvaileva eli deskriptiivinen. Kuvailevassa tutkimuksessa esitetään tarkkoja kuvauksia henkilöistä, tapahtumista tai tilanteista ja dokumentoidaan ilmiöistä keskeisiä, kiinnostavia piirteitä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 130). Tutkimuksessa hyödynnetään aikaisemmin kerättyä aineistoa eli kommenttikirjeitä eurooppalaisten yhteisöjen ylimpään johtoon kuuluvilta henkilöiltä, joita IASB on vastaanottanut vuosien 2012 ja 2013 välisenä aikana liittyen IFRS 8 -standardin käyttökokemuksiin vastaajien yhteisöissä. Tutkielma toteutetaan keräämällä kommenttikirjeistä muun muassa vastaajien kokemat vahvuudet ja heikkoudet koskien IFRS 8 -standardia taulukkoon eri sarakkeille ja

tekemällä niiden sisältöluokitusta siten, että lasketaan kuinka monta kertaa kommentoijat kokevat vastauksissaan, esimerkiksi että raportointi on nyt työläämpää kuin ennen ja miten sitä perustellaan.

Tutkimuksessa otetaan kantaa myös vastaajien profiiliin eli siihen, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet mahdollisesti heidän vastauksien luonteeseen. Näitä tekijöitä ovat muun muassa vastaajien edustaman yhteisön tai yrityksen maantieteellinen sijainti, toimiala ja vastaajien oma asema.

Tutkimuksen teoriaosuuden aineiston muodostaa aikaisempi kirjallisuus sekä aiheesta tehdyt tutkimukset. Teoriaosuudessa pyrkimyksenä on monipuolisesti kartoittaa nykytilaa sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tuomen ja Sarajärven (2013, 155-156) mukaan tutkimuksen teoriaosuudessa lähtökohtana ovat aikaisemmat aiheeseen liittyvät ja aiheesta tehdyt tutkimukset, joiden avulla muodostetaan kokonaiskuva tutkimuksessa käytetyistä käsitteistä ja teorioista. Tutkimuksen teoriaosa muodostuu johdonmukaisesti etenevistä, aikaisemmin tehdyistä tutkimuksista.

1.5 Rakenne

Tutkielman aluksi kerrotaan, miten IASB on kehittynyt organisaationa aikojen saatossa, mistä ja milloin tilinpäätösstandardointi on lähtenyt liikkeelle ja taustoja sille, miksi kehitystä standardien asettamisessa on tarvittu. Toisessa luvussa kerrotaan tarkemmin IASB:stä standardien asettajana tänä päivänä, avataan segmenttiraportoinnin käsitettä ja kerrotaan syitä siihen, miksi se on tärkeää yrityksissä sekä myös, että mitä mahdollisia ongelmia liittyy kyseessä olevaan standardiin. Toisessa luvussa painopiste on aiemmassa segmenttiraportoinnista tehdystä tutkimuksesta. Toisessa luvussa tarkastellaan myös olennaisia eroja nykyisen IFRS 8 -standardin ja entisen IAS 14 -standardin välillä sekä käsitellään aikaisempaa tutkimusta aiheeseen liittyen. Tämän jälkeen edelleen kolmannes luku käsittelee empiiristä osuutta. Kolmannessa luvussa esitetään tarkemmin tutkimuksen aineisto ja pyritään saamaan vastaukset tutkimuksen alaongelmien kautta tutkimuksen pääongelmaan. Tutkimuksen tärkein osa on kolmas luku, jossa käsitellään empiirisen tutkimuksen tuloksia. Viimeisessä kappaleessa tuon esille keskeisimmät tutkimustulokseni ja mahdolliset jatkotutkimustarpeet tulevaisuutta ajatellen.

2. Tilinpäätösstandardointi EU-alueella

2.1 IASB standardien asettajana

International Accounting Standards Board eli IASB on laskentatoimen alan kansainvälinen järjestö, joka on 1970-luvun alkupuolelta lähtien ohjannut kansainvälisen tilinpäätöskäytännön kehitystä antamalla kansainvälisiä tilinpäätöksen laadintaa ja esittämistä koskevia standardeja. IASB:tä aikaisemmin Yhdistyneet kansakunnat (YK) ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) harjoittivat samankaltaista harmonisointityötäan liittyen monikansallisten yritysten raportointikysymyksiin. Viime vuosina YK:n ja OECD:n osuus on vähentynyt tilinpäätöskysymyksissä ja IASB:n painoarvo harmonisoinnin ohjaajana taas on korostunut. Esimerkiksi Euroopan Unionin sisällä IFRS-normisto on vuodesta 2005 alkaen otettu yhteiseksi raportointitavaksi kaikkien julkisesti noteerattujen emoyhtiöiden konserni-informaation esittämisessä. (Haaramo & Rätty 2009, 26-27)

Kuten Yhdysvaltojen tilinpäätösstandardien asettajaorganisaatio FASB ja Yhdistyneiden kuningaskuntien standardien asettajaorganisaatio FRC (Financial Reporting Council), IASB eroaa edeltäjästään kaksipuolisella rakenteellaan, joka perustuu hallintoelimeen, mikä ei puutu itse standardien asettamiseen, ja jossa erikseen on standardien asettajana toimiva hallitus. (Alexander et al. 2009, 49)

IFRS Foundation on itsenäinen, yksityisellä sektorilla toimiva voittoa tavoittelematon organisaatio, jonka päätavoitteena on kehittää kansainvälisesti hyväksyty korkealaatuinen raportointistandardisto palvelemaan yleistä etua sekä edistää tämän käyttöönottoa maailmanlaajuisesti. IFRS Foundation on kattojärjestö IASB:lle, joka on sen standardeja asettava toimielin. IASB:ssä työskentelee täysipäiväisesti 14 jäsenhenkilöä, joiden vastuualueenaan on kehittää ja julkaista IFRS-standardeja. (IFRS 2014a) IFRS Foundation oli aikaisemmalta nimeltään IASC Foundation ja se perustettiin vuonna 1973 huolehtimaan organisaation rahoituksesta ja hallinnosta (Haaramo & Rätty 2009, 28). IASC Foundation vaihto nimeään IFRS Foundationiksi 1.7.2010, mutta muutoksia ei tullut säätiöön itseensä muuten kuin nimenvaihdoksen muodossa (IFRS 2010). Tilintarkastajien muodostama organisaatio IFAC

(International Federation of Accountants) työskentelee läheisessä yhteistyössä IASB:n kanssa (Haaramo & Rätty 2009, 29).

2.2 IASB:n lähentymisprojekti FASB:n kanssa

Vuonna 2002 IASB ja FASB solmivat yhteistyösopimuksen nimeltään Norwalk Agreement, jonka päämääränä oli yhdenmukaistaa standardeja ja pitkällä aikavälillä saavuttaa yhteinen, maailmanlaajuinen raportointistandardisto (Epstein & Jermakowicz 2008, 787). Norwalk Agreement -yhteistyösopimuksen ensimmäisenä osoituksena IFRS- ja US GAAP (United States Generally Accepted Accounting Principles) -normistojen lähentymisestä oli keväällä 2004 annettu IFRS 5 -standardi. Niin sanottuja lopetettuja toimintoja käsittelevä standardi muutettiin tällä standardilla vastaamaan Yhdysvaltojen vastaavia laskenta- ja raportointivaatimuksia. Vuonna 2006 IASB ja FASB solmivat uuden yhteistyösopimuksen "A Roadmap for Convergence between IFRSs and US GAAP – 2006-2008, Memorandum of Understanding between the FASB and the IASB" jatkumona vuonna 2002 solmitulle Norwalk Agreementille. Uudessa sopimuksessa lähtökohtana oli standardien välisen yhteensopivuuden aikaansaaminen, jotta Yhdysvalloissa listautuneita ulkomaisia, kuitenkin IFRS-normistoa käyttäviä, yhtiöitä koskevista lisäraportointivaatimuksista voitaisiin luopua. Syyskuussa 2008 IASB ja FASB päivittivät edelleen yhteistyösopimuksen ja kertoivat työn edistymisestä. (Haaramo & Rätty 2009, 32)

2.3 Segmenttiraportointi

Segmenttiraportointi on segmenttikohtaisen informaation esittämistä osana yrityksen muuta raportointia. Leppiniemen (2003) mukaan segmenttiraportoinnin tarkoituksena on palvella tilinpäätöksen lukijaa niin, että hän saa selkeän käsityksen yrityksen toteutuneesta tuloksesta, voi helposti arvioida yrityksen riskejä ja kannattavuutta sekä kykenee segmenttiraportoinnin kautta muodostamaan arvioitavasta yrityksestä asiantuntevia arvioita.

Yrityksen soveltama raportointistandardisto määrittää sen, miten segmenttiraportoinnissa käytettävät segmentit määritellään ja mitä tietoja segmenteistä pitää esittää. Esimerkiksi Yhdysvalloissa sovellettavassa

segmenttiraportointistandardissa SFAS 131:ssä yrityksen pitää esittää raportoitavan segmentin tulot verrattuna koko yrityksen tuloihin (Alfonso ym. 2012, 1413-1414).

Segmenttiraportointi on tärkeää, sillä ilman segmentti-informaatiota tilinpäätöksen lukijan on vaikea saada selkeää kuvaa esimerkiksi monikansallisen listatun yrityksen kannattavuudesta ja riskeistä, koska yritys saattaa valmistaa tuotteita, jotka poikkeavat paljonkin toisistaan. Tämän lisäksi yritys itse voi toimia useilla eri maantieteellisillä alueilla. Segmentoitu tilinpäätösinformaatio on ennen kaikkea sijoittajalle suunnattua informaatiota (Haaramo & Rätty 2009, 159-160). Koska segmenttiraportoinnin avulla sijoittaja voi tehdä parempia päätöksiä, on segmenttiraportointi etenkin sijoittajien kannalta erityisen tärkeää ja segmenttikohtaisen tarkemman informaation avulla saadaankin täsmällisempää tietoa eri toimintasegmenttien tuloksellisuudesta, riskitasosta ja kasvumahdollisuuksista (Herrmann & Thomas 1996, 2). Yritysten tilinpäätöksiin tuottaman segmentti-informaation avulla sijoittajan on mahdollista analysoida yrityksen strategian sekä sen eri liiketoimintojen mahdolliset synergiat (Valenza & Heem 2010, 2)

2.4 Toimintasegmentit

Toimintasegmentti voidaan määritellä kohdistuvan kolmen eri siihen sisältövaatimuksen mukaan. Toimintasegmentti on yhteisön osa, joka harjoittaa liiketoimintaa josta sillä on mahdollista ansaita tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja. Saman yhteisön muiden osien kanssa toteutuviin liiketoimiin liittyvät tuotot ja kulut otetaan myös huomioon. Toisekseen toimintasegmenttiin lukeutuu yhteisön osa, jonka toiminnan tulosta yhteisön ylin operatiivinen päätöksentekijä säännöllisesti tarkastelee tehdäkseen päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseiselle segmentille ja arvioidakseen tulosta. Kolmanneksi toimintasegmentti on myös yhteisön osa, josta on saatavissa erillistä taloudellista informaatiota. (Haaramo & Rätty 2009, 160-161)

IFRS 8:n peruslähtökohtana on, että segmenttiraportoinnin perustan segmenttien tunnistamisen ja raportoitavien tietojen osalta muodostaa johdon raportointi. Segmentti-informaatiota esitetään vain konsernitilinpäätöksen osalta, jos yhteisön tilinpäätös käsittää konsernitilinpäätöksen ohella emoyrityksen tai yhden tai useamman tytäryrityksen tilinpäätöksen. Myös tytäryrityksen täytyy esittää segmentti-informaatio omassa erillisessä tilinpäätöksessään, jos tämän tytäryrityksen itsensä

liikkeelle laskemat arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Tytäryrityksen raportoimat toimintasegmentit voivat poiketa konsernitason raportoitavista toimintasegmenteistä, koska tytäryrityksen esittämä segmentti-informaatio tapahtuu tytäryrityksen omasta näkökulmasta jolloin myös segmenttien tunnistaminen tapahtuu tytäryrityksen näkökulmasta. (Anttila et. al. 2009, 322) Toiminnalliset segmentit, joista tietoa tulee esittää IFRS 8 -standardin määräysten mukaan, ovat yrityksen osia, joista on saatavissa erillistä taloudellista tietoa ja joiden toimintaa operatiivinen päätöksentekijä arvioi päättääkseen resurssien kohdistamisesta ja arvioidakseen tuloksellisuutta (IFRS 2014b).

IFRS 8 -standardissa on olemassa myös tarkat määräykset siitä, milloin toiminnallisesta segmentistä on julkaistava erillistä informaatiota. Segmentti täytyy esittää erillisenä, jos sen myyntituotot, jotka sisältävät sekä myynnit ulkopuolisille että segmenttien sisäiset myynnit ovat 10 prosenttia tai enemmän segmenttien yhteisestä liikevaihdosta tai segmentit varat ovat 10 prosenttia segmenttien yhteenlasketuista varoista. Tämän lisäksi yrityksen täytyy esittää segmentistä erillistä informaatiota, jos segmentin voiton tai tappion määrä on 10 prosenttia tai enemmän voitollisten segmenttien yhteenlasketusta tuloksesta tai 10 prosenttia tai korkeampi tappiota raportoivien segmenttien yhteenlasketusta tappiosta riippuen siitä, kumpi on absoluuttisesti suurempi. (Epstein & Jermakowicz 2008, 430)

Segmenttikohtaisen voiton tai tappion määrä sekä segmenttikohtaisten varojen määrä tulee raportoida toiminnallisten segmenttien osalta. Tämän lisäksi segmentin velat ja tietyt muut kulu- ja tuloserät on raportoitava silloin kun ne tuotetaan säännöllisesti operatiiviselle päätöksentekijälle. Yritysten täytyy IFRS 8 -standardin määräysten puitteissa myös pystyä esimerkiksi tilinpäätöstietojen liitetiedoissa antamaan selvitykset segmenttien määrittelytavoista ja arvostuseroista itse segmenttiraportoinnin ja yrityksen muun tilinpäätösraportoinnin välillä. (IFRS 2014b)

2.5 Muutokset siirryttäessä IAS 14:sta IFRS 8:aan

IFRS 8 -standardi tuli voimaan 1.1.2009. IFRS 8 -standardi korvasi IAS 14 -segmenttiraportointistandardin. Euroopan Unionin alueella pörssiyritykset soveltavat konsernitilinpäätöksissään IFRS-standardeja. Muutoksessa nykyiseen IFRS 8 -

standardiin on kyse IASB:n ja FASB:n viime vuosina tiivistyneestä yhteistyöstä, jonka tavoitteeksi on asetettu IFRS-standardin ja US GAAP:n lähentyminen. Koska IFRS 8 -standardi on osa IFRS- ja US GAAP -normistojen lähestymishanketta, on IFRS 8 -standardi sisällöltään lähellä vastaavaa Yhdysvaltojen tilinpäätösstandardia SFAS 131. Yhdysvaltojen SFAS 131 -standardi korostaa johdon raportointia segmenttien tunnistamisessa ja segmentti-informaation raportoinnissa. Peruslähtökohtana onkin, että johdon raportointi sellaisenaan muodostaa segmenttiraportoinnin perustan raportoitavien tietojen ja segmenttien tunnistamisen osalta. (Anttila et al. 2009, 322)

IFRS 8 -standardiin siirryttäessä suurimmat muutokset kohdistuvat yhteisöihin, joiden IAS 14 -standardin mukainen segmenttiraportointi ei ole vastannut johdon raportoinnin mukaista segmenttiraporttia. Siirtymä IFRS 8 -standardiin IAS 14 -standardista koskee keskeisesti myös yhteisöjä ja yrityksiä, jotka ovat raportoineet vain yhden ensisijaisen segmentin eikä johdon raportointi ole tukenut tätä ratkaisua ja niitä yhteisöjä, jotka ovat aiemmin raportoineet maantieteellisen segmentin ensisijaisena segmenttinä, voivat joutua muuttamaan raportointiaan, mikäli maantieteellisen segmenttiin on päädytty esimerkiksi siksi, että se peittää enemmän informaatiota, kuin tuotteisiin ja palveluihin perustuva segmenttijako eikä johdon raportoinnin rakenne vastaa tätä ratkaisua. (Anttila et al. 2009, 334) IFRS 8 -standardissa jako ensisijaisiin ja toissijaisiin segmentteihin jää pois, mutta kaikkien yhteisöjen edellytetään antavan tiettyjä yhteisötason liitetietoja mukaan lukien yhteisöt, joilla on vain yksi raportoitava liikesegmentti (Halonen et al. 2006). Uuden standardin mukaan myös sellainen segmentti, joka saa tuottonsa pääasiallisesti konsernin sisäisistä liiketoiminnoista, täytyy raportoida erillisenä segmenttinä (Haaramo & Rätty 2009, 160).

2.6 Muutoksen perustelut ja tavoitteet

Nicholsin & Streetin (2007) tutkimuksen mukaan IFRS 8 -standardia edeltävässä IAS 14 -standardissa koettiin yleisesti olevan liikaa liikkumavaraa segmenttien määrittelyssä ja paljon käyttökelpoista tietoa peitettiin segmenttejä yhdistelemällä. Tämän ohella IAS 14:n segmentti-informaatiota koskevat vaatimukset olivat erittäin laajat, yrityksille vaativat laatia ja raskaat toteuttaa. Muutoksessa IFRS 8 -standardiin pyrkimyksenä on ollut parantaa etenkin monikansallisten ja monialaisten yritysten tilinpäätöstietojen luettavuutta. IFRS 8:n on myös ollut tarkoituksena helpottaa

yhtiön eri toimialojen tuloksentuottamiskykyyn aiheuttamien vaikutusten analysointia. Tarkemmasta segmenttiraportoinnista on kuitenkin aikaisemman tutkimuksen perusteella aiheutunut pelkoja. Tsakumis et al. (2006) tutkimuksen mukaan Yhdysvaltojen SFAS 131:n vaatimasta tarkemmasta segmenttiraportoinnista pelättiin aiemmin koituvan kilpailuhaittoja yhdysvaltalaisille yrityksille verrattuna US GAAP:ia soveltamattomiin yrityksiin. IFRS 8 -standardin tarkoituksena on antaa tilinpäätöstiedoissa tarkempi käsitys siitä, mihin yrityksen johto perustaa päätöksentekonsa. Uudistettuun standardiin liittyy kuitenkin riski, että tilinpäätöksen lukijan voi olla vaikeata ymmärtää sisäisen raportoinnin lukujen perusteella laadittua segmenttitietoja (Halonen et al. 2006, 245).

2.7 Segmenttiraportoinnin laajuuteen ja laatuun vaikuttavat tekijät aikaisemman tutkimuksen perusteella

Koska IFRS 8 on hyvin lähellä vastaavaa yhdysvaltalaista standardia SFAS 131, IFRS 8 mukaisen segmenttiraportoinnin laatuun ja määrään eli laajuuteen vaikuttavia tekijöitä voidaan tuoda esille aikaisemman segmenttiraportointia koskevan tutkimuksen perusteella.

Segmenttiraportoinnin määrään ja laatuun vaikuttavia tekijöitä on tutkittu runsaasti. Segmenttiraportoinnin määrällä ja laadulla voidaan tarkoittaa hieman eri asioita riippuen asiayhteydestä. Hermann & Thomas (1996, 1) määrittelevät tutkimuksessaan segmenttiraportoinnin laadun tarkoittamaan esitettyjen tilinpäätöserien määrää segmenttiä kohden. Ettredge et al. (2005, 773) määrittelevät tutkimuksessaan puolestaan segmenttiraportoinnin määrän esitettyjen segmenttien lukumäärällä.

Harris (1998) esitti tutkimuksessaan, että johtajat saattavat vastustaa segmenttikohtaisten tietojen esittämistä erinäisten syiden johdosta ja tämän vuoksi johdon päätöksiin koskien segmenttiraportointia sisältyy paljon erilaisia vaikuttimia. Esimerkiksi yksinään segmenttiraportointi aiheuttaa kustannuksia, jonka vuoksi segmenttiraportoinnin hyötyjen suhdetta siitä aiheutuviin kustannuksiin on tarkasti punnittava. Segmenttiraportointi antaa myös kilpailijoille tietoa, jota ei ole tarjolla missään muualla. Tästä johtuen segmenttiraportointipäätökset ovat usein tasapainoilua hyötyjen ja haittojen välillä. Riippuu tilanteesta, miten raportointi

toteutetaan, sillä segmenttiraportointia määrittävät standardit antavat johtajille paljon erilaisia mahdollisuuksia raportoida segmenttikohtaisia tietoja.

2.7.1 Agentti- ja kilpailijakustannukset

Segmenttiraportoinnin kustannuksia on aikaisemmassa tutkimuksessa tuotu esille sellaisten kustannusten valossa, joita ei voi niin suoraan havaita kuin tiedon keräämisestä aiheutuvia kustannuksia. Usein esiin nousevia ovat agentti- ja kilpailijakustannukset. Segmentti-informaation tuottamisesta aiheutuu yritykselle luonnollisesti kustannuksia. Kustannuksia aiheutuu tiedon keräämisestä, tarkastamisesta, prosessoimisesta ja eteenpäin välittämisestä. Lisääntynyt kilpailu sekä informaation aiheuttamat häiriöt voidaan sisällyttää aiheutuviin kustannuksiin (Edwards & Smith 1996, 158). Lisäinformaation julkaiseminen on kuitenkin yksi keino pienentää agenttikustannuksia (Herrmann & Thomas 1996, 7). Tämän vuoksi segmenttiraportoinnissa on kannattavaa kiinnittää raportoinnin laatuun huomiota, koska antamalla osakkeenomistajille relevanttia informaatiota yrityksen sisältä heidän tarpeensa käyttää resursseja valvontaan vähenee ja tätä kautta myös agenttikustannukset pienenevät.

Agenttikustannuksia aiheutuu, koska pääosakkeenomistajat eivät voi suoraan havainnoida johdon toimintaa ja tästä syystä heille aiheutuu kustannuksia johdon toiminnan valvomiseksi. Agenttiteorian mukaan agenttikustannukset aiheutuvat yrityksen omistuksen ja johtamisen ollessa erossa toisistaan (Berger & Hann 2007, 869; Herrmann & Thomas 1996, 6-7). Agenttikustannusten vaikutuksesta segmentti-informaation tuottamiseen on käyty runsaasti tieteellistä keskustelua. Suuria agenttikustannuksia omaavat yritykset ovat vähemmän halukkaita raportoimaan segmenteistään, kuin yritykset, joilla on pienet agenttikustannukset (Alfonso et al. 2012, 1413).

Wangin et al. (2011) tutkimuksen perusteella johtajat saattavat muokata segmenttiraportointia suuremman palkitsemisen toivossa esimerkiksi manipuloimalla segmenttien määrittelyä piilottaakseen segmentin matalan kasvuasteen. Agenttikustannukset voivat siis vaikuttaa segmenttiraportointiin myös muilla tavoilla, kuin lisääntyneiden kustannusten valossa. Wangin et al. (2011) tutkimuksen

perusteella tällainen toiminta on todennäköisempää yrityksissä, joilla on suuremmat agenttikustannukset. Yritykset, joilla on pienet agenttikustannukset, raportoivat paljon yrityksen ulkopuolelle eikä tällainen manipulointi ole yhtä helppoa.

Kilpailijakustannukset puolestaan liittyvät kustannuksiin, joita yrityksille aiheutuu kun kilpailija jollain tavalla hyötyy yrityksen julkaisemasta informaatiosta. Johtajat saattavat maksimoida yrityksen arvoa olemalla antamatta segmenttiraportoinnissaan sellaista tietoa, joka herättää kilpailua ja vähentää tulevaisuuden tuottoja (Berger & Hann 2007, 869; Harris 1998, 114). Yritysten johtajilla on taipumus olla antamatta tietoa, jota heidän kilpailijansa voisi hyödyntää strategisissa päätöksissään (Wang et. al. 2011, 384).

Muun muassa Harris (1998) toteaa tutkimuksessaan, että yritykset tuottavat vähemmän segmentti-informaatiota etenkin vähän kilpailullisilla toimialoilla. Vähän kilpailullisilla toimialoilla epänormaalit tuotot ovat todennäköisempiä, eivätkä yritykset halua paljastaa näitä tuottoja kilpailijoilleen. Myös Botosan ja Stanford (2005) tutkivat yritysten halukkuutta ilmoittaa toimintojansa liiketoimintasegmentteinä eri toimialoilla kilpailutilanteen ollessa vaihtuva. Tutkimustulokset olivat verrattavissa Harrisin (1998) tutkimustuloksiin. Molemmat havaitsivat, että yritysten haluttomuus ilmoittaa erillisiä segmenttejä vähän kilpailullisilla aloilla johtuu siitä, että epänormaalit tuotot ovat todennäköisempiä tällaisilla aloilla, eivätkä he ole tämän vuoksi halukkaita ilmoittamaan tuottojaan kilpailijoille (Botosan & Stanford 2005, 753; Harris 1998, 126). Johtajien haluttomuus erillisten segmenttien näyttämiseen ei kuitenkaan johdu siitä, että johtajat haluaisivat peitellä huonoa tulostaan, vaan syynä haluttomuuteen ovat segmenttiraportoinnista aiheutuvat kilpailijakustannukset (Botosan & Stanford 2005, 770).

Yritysten raportoinnista aiheutuvilla kilpailijakustannuksilla ei kuitenkaan voida yksinään perustella yritysten johtajien haluttomuutta raportointiin, sillä on olemassa muitakin informaation lähteitä kuin itse yritys. Muita informaation lähteitä ovat muun muassa kaupalliset julkaisut ja analytikkojen raportit (Rennie & Emmanuel 1992, 159). Suurimmassa osassa kilpailijakustannuksia käsittelevissä tutkimuksissa ei juurikaan ole huomioitu näitä yritysten ulkopuolisten tietolähteiden merkitystä.

Yrityksen informaatiosta kiinnostuneen kilpailijan on syytä etsiä tietoa yrityksen ulkopuolisista tietolähteistä riippumatta siitä, mitä yritys itse raportoi.

2.7.2 Muiden tekijöiden vaikutukset segmenttiraportointiin

Agentti- ja kilpailijakustannusten ohella yrityksen toimialalla on havaittu olevan vahva vaikutus segmentti-informaation laatuun ja määrään. Kun yrityksen toimialojen määrä kasvaa, on todennäköisempää, että yksittäinen toimiala raportoitaisiin segmenttinä pienempi. Kun toimialan myyntituotot kasvavat suhteessa yrityksen koko myyntituottoihin, todennäköisyys segmenttiraportoinnille kasvaa. Aloilla, joissa tuottojen ennustettavuus on vaikeaa yritykset vähentävät segmentti-informaation tuottamista. Tällaisten toimialojen segmenttiraportointi on erityisen arvokasta analyytikoille ja muille tuottojen ennustajille. (Harris 1998, 124-125)

Botosan ja Harris (2000) ovat tutkineet sitä, mitkä tekijät vaikuttavat yrityksille julkaista segmenttiraportteja. He ovat havainneet, että myös muiden samalla toimialalla toimivien yritysten päätökset segmenttiraportoinnista voivat toimia vaikuttumina raportointipäätöksiä tehdessä ja että toimialoilla, joilla muutkin yritykset julkaisevat neljännesvuosittaisia segmenttiraportteja, yritykset julkaisevat niitä suuremmalla todennäköisyydellä myös itse. Botosanin ja Harrisin (2000) tutkimuksen mukaan myös esimerkiksi suoritetu yritysosto tai osakkeen likviditeetin parantaminen voivat toimia kannustimena tihentää yrityksen ulkopuolisille toimijoille näkyvää raportointia segmenteistään.

Segmenttiraportoinnin kannalta sillä, kuinka paljon segmentit eroavat tuloksellisesti toisistaan, on nähty olevan merkitystä segmenttiraportointiin. Hayesin & Lundholmin (1996) tutkimuksessa he havaitsivat, että tilanteissa, jolloin segmenttien tulokset vaihtelevat vain vähän, ovat yritykset halukkaampia raportoimaan toiminnot erillisinä segmentteinä kuin silloin, jolloin segmenttien tulokset vaihtelevat paljon. Hayes & Lundholm (1996) havaitsivat myös tutkimuksessaan, että jos segmentit tuottavat tasaista tulosta ja omaavat näyttöä tuloksentekevyydestä päämääränään erottua muista yrityksistä, ja joilla on hyvä merkki tuloksentekevyydestä ainoastaan hetkellisen menestyksen ansiosta, ovat he halukkaampia ilmoittamaan toiminnot erillisinä segmentteinä.

Herrmann ja Thomas (1996) ovat tutkineet yrityksen sijainnin (valtio), koon, pörssilistautumisen ja toimialan vaikutusta segmenttiraportoinnin laatuun Euroopan Unionin alueella sijaitsevilla yrityksillä ja havaitsivat, että sijaintivaltiolla on selvä yhteys myös segmenttiraportoinnin laatuun. Maakohtaiset vaatimukset olivat perusteena sijainnin vaikuttamisella segmenttiraportoinnin laatuun. Toisin kuin Harris (1998), Herrmann ja Thomas (1996) eivät havainneet selvää yhteyttä toimialan ja segmenttiraportoinnin välillä.

Segmenttiraportoinnin laatu tarkoittaa esitettyjen tilinpäätöserien määrää segmenttiä kohden. Yrityksen toimialan ohella yrityksen koolla on havaittu olevan selvä vaikutus segmenttiraportoinnin laatuun. Kun yrityksen koko kasvaa, niin myös segmenttiraportoinnin laatu kasvaa (Alfonso al et. . 2012, 1413; Nichols & Street 2007, 52; Herrmann & Thomas 1996, 15-16). Yksi selitys yrityksen koon vaikutuksella segmenttiraportoinnin laatuun on se, että raportoinnin kustannukset voivat olla suuremmat pienille yrityksille esimerkiksi tilanteissa, jossa kilpailijat saattavat käyttää tätä tietoa yrityksiä vastaan (Herrmann & Thomas 1996, 16). Herrmann ja Thomasin (1996) tutkimuksen perusteella segmenttiraportointiin vaikuttava tekijä on yrityksen pörssilistautuminen, koska esimerkiksi yritys, joka on listautunut useassa valtiossa, tarvitsee jo tämän vuoksi useampia segmenttejä täyttääkseen tiedonsaannin suhteen sijoittajien tarpeet. Huomionarvoista Herrmannin ja Thomasin (1996) tutkimuksessa on kuitenkin se, että siinä on mukana jokaisesta maasta vain suurimmat yritykset. Tästä johtuen Herrmannin ja Thomasin (1996) tutkimuksen tuloksia ei välttämättä voi yleistää pienille yrityksille.

Nichols ja Street (2007) ovat tutkineet segmenttiraportointiin liittyvien päätösten ja kilpailun yhteyttä IAS 14 -standardia käyttävien yritysten keskuudessa. IAS 14 -standardi oli IFRS 8 -standardia edeltävä standardi. Nichols ja Street (2007) havaitsivat tutkimuksessaan, että kun yrityksen tulot ylittävät toimialan keskivertotulot, on tällä negatiivinen vaikutus segmenttiraportointipäätöksiin. Tästä johtuen yritykset pyrkivät piilottamaan sellaisia segmenttejä, joiden tulot ovat korkeammat kuin kyseisen toimialan keskivertaiset tulot maailmanlaajuisesti. Nichols ja Street (2007) löysivät heikon yhteyden segmenttiraportoinnin laajuuden ja oikeusturvan välillä.

Käytettävä raportointistandardi määrittää sen, mitä raportointivaihtoehtoja johtajat voivat käyttää tilinpäätösstandardoinnissa (Healy & Palepu 2001, 412). Wangin et al. (2001) tutkimuksen mukaan, joka keskittyi segmenttien kasvuerojen paljastamisen selittämiseen, käytettävä raportointistandardi vaikuttaa segmenttiraportoinnin laatuun riippuen siitä, kuinka paljon se vaatii tai sallii kasvuerojen paljastamista. Tutkimuksessa Wang et al. (2001) tuovat myös esille informaation epäsymmetrian mahdollisen vaikutuksen segmentti-informaation tuottamiseen. Esimerkiksi yritykset, jotka luottavat enemmän sisäiseen rahoitukseen, paljastavat vähemmän tietoa segmenttikohtaisista kasvuerosta kuin yritykset, jotka luottavat enemmän ulkopuoliseen rahoitukseen. Botosan ja Harris (2000) toivat tutkimuksessaan myös ilmi yhteyden informaation epäsymmetrian pienentämisen ja segmentti-informaation välillä. Informaation epäsymmetrian aiheuttamista haitallisista vaikutuksista tutki aikoinaan Akerlof (1970), joka kuvasi informaation epäsymmetriaa tilanteella, jossa autokaupan myyjällä on enemmän tietoa käytetyistä ja uusista autoista kuin ostajalla. Healy ja Palepu (2001) mukaan informaation epäsymmetrian pienentäminen voi olla johdon motiivina tuottaa vapaaehtoista informaatiota, koska se pienentää pääoman kustannusta. Informaation epäsymmetrialla voidaan siis nähdä olevan vaikutusta segmenttiraportointiin. Segmenttiraportoinnin tapauksessa informaation julkaisijalla eli yrityksellä on enemmän tietoa käytettävissään kuin informaation käyttäjällä eli esimerkiksi sijoittajalla. Tuottamalla enemmän ja laadukkampaa segmentti-informaatiota yritykset voivat vähentää informaation epäsymmetriaa, jonka johdosta yritykset voivat päästä optimaalisempiin sopimuksiin esimerkiksi sijoittajien kanssa.

2.7.3 Vapaaehtoista segmenttiraportointia selittävät tekijät

Ronen ja Livnat (1981) ovat tutkineet aikoinaan vapaaehtoista segmenttiraportointia selittäviä tekijöitä. Heidän tutkimuksessaan yritysten johto usein tasapainoilee raportoinnin etujen ja haittojen välillä harkitessaan vapaaehtoisen segmentti-informaation julkaisemista. Ronen ja Livnatin (1981) mukaan yrityksillä on kannustin julkaista vapaaehtoista segmentti-informaatiota, jos informaation esittämisestä koituvat hyödyt omistajille ovat suuremmat kuin kustannukset, jotka aiheutuvat yritykselle itse raportoinnista. Darrough'n (1993) mukaan informaation julkaiseminen on välttämätöntä päämarkkinoiden toimivuuden kannalta, mutta yrityksen kannalta

raportointi voi vaikuttaa aiheuttaa negatiivisia seurauksia, jos yrityksen kilpailija saa raportoinnin vuoksi haltuunsa strategisesti arvokasta tietoa yrityksestä.

Vapaaehtoinen raportointi on tärkeä yritysten raportoinnin osa-alue ja sitä onkin tutkittu melko paljon. Esimerkiksi Patellin ja Principen (2007) tutkimuksen mukaan vapaaehtoinen raportointi sisältää yrityksen raportoinnin niistä tiedoista, joiden esittämistä ei ole määrätty pakolliseksi. Vapaaehtoista raportointia voidaan pitää yhtenä työkaluna agenttiongelman pienentämiseksi, koska se tarjoaa yrityksen sisältä ulkopuolisille tiedon käyttäjille tietoa, kuten esimerkiksi osakkeenomistajille. Darrough'n (1993) tutkimuksen mukaan motiivit vapaaehtoiseen raportointiin riippuvat yrityksen kohtaaman kilpailun ja yksityisen informaation tyypistä. Edellisestä esimerkkinä tilanne, jossa kahden kilpailevan yrityksen tuotteet ovat komplementteja toisilleen, niin raportoiva yritys hyötyy itsekin kilpailevan yrityksen auttamisesta (Darrough 1993, 555).

2.8 IFRS 8:n aikaisempi tutkimus

IFRS 8 -standardin tuoreudesta johtuen sen mukaista segmenttiraportointia ei tähän mennessä ole erityisen paljon ehditty tutkimaan aiemman segmenttiraportointiin liittyvän tutkimuksen keskittyessä lähinnä yhdysvaltalaisiin segmenttiraportointistandardeihin sekä IFRS 8:aa edeltäneeseen IAS 14 -standardiin. IFRS 8 -standardin soveltaminen tuli pakolliseksi 1.1.2009, joskin sen aiempi käyttöönotto oli sallittua ennen tätä ajankohtaa vuodesta 2006 lähtien. (Mardini 2013, 9)

Taulukko 1. IFRS 8 -standardin aikaisemman tutkimuksen artikkelit/työpaperit

Artikkelin/työpaperin nimi	Kirjoittaja(t)	Julkaisu vuosi	Keskeiset havainnot
Narrative Disclosures under IAS 14R and IFRS 8 by Qatar Listed Companies	Mardini, G.H.	2013	IFRS 8 -standardi on tutkimuksen mukaan lisännyt raportoitavien segmenttien määrää qatarilaisissa pörssiyrityksissä
An analysis of the impact of adopting IFRS 8 on the segment disclosures of European blue chip companies	Nichols, N.B. Street, D.L. & Cereola, S.J.	2012	IFRS 8 -standardi on eurooppalaisissa yrityksissä kasvattanut yritysten raportoimien toiminnallisten segmenttien määrää, myös segmentin tuloksen raportointi tapahtuu useammalla, kuin yhdellä mittarilla
An Analysis of Segment Disclosures under IAS 14 and IFRS 8	Valenza, P.D & Heem, G.	2010	IFRS 8 -standardi ei ole kasvattanut raportoitavien segmenttien määrää suurissa ranskalaisissa yrityksissä
The impact of IFRS 8 on disclosure practices of Jordanian listed companies	Mardini, G.H., Crawford, L. & Power, D.M.	2012	IFRS 8 -standardi on kasvattanut esitettävien segmenttien määrää verrattuna IAS 14 -standardiin jordanialaisissa listatuissa yrityksissä
The determinants of segment disclosure: an empirical analysis on Italian listed companies	Pisano, S. & Landriani, L.	2012	IFRS 8 -standardi on tuonut tarkempaa tietoa esitettävien segmenttien sisällöstä italialaisissa yrityksissä

Huolimatta vähäisestä aikaisemmasta tutkimuksesta IFRS 8 -standardiin liittyen, on siitä kuitenkin muutamia tutkimuksia ehditty tekemään. Yllä olevaan taulukkoon 1 on koottu artikkeleja ja työpapereita IFRS 8 -standardin aikaisemmasta tutkimuksesta. Esimerkiksi Nichols, Street ja Cereola (2012) tutkivat IFRS 8 -standardin käyttöönoton vaikutuksia segmenttiraportteihin eurooppalaisissa vakavaraisissa yrityksissä. Heidän aineistonsa käsitti 335 yritystä, joista muun muassa kolme oli Suomesta. Nichols, Street ja Cereola (2012) havaitsivat tutkimuksessaan, että yritysten raportoimien toiminnallisten segmenttien määrä kasvoi merkittävästi. Myös yritysten tekemien raporttien laatu parani ja maantieteellisten segmenttien esittäminen kasvoi verrattuna

IFRS 8:aa aiemman standardin mukaiseen raportointiin. Nicholsin, Streetin ja Cereolan (2012) tutkimuksen mukaan sen sijaan raportoitavien erien määrä kuitenkin väheni, eritoten informaatio liittyen velkoihin ja käyttöomaisuusinvestointeihin. He havaitsivat myös, että siirtymisessä IFRS 8:n mukaiseen segmenttiraportointiin aiheutui se, että yhä useampi yritys mittasi ja raportoi segmentin tuloksen useammalla kuin yhdellä mittarilla (Nichols, Street & Cereola 2012, 99). Myös Valenza ja Heem (2010), jotka tutkivat työpaperissansa isojen ranskalaisten pörssiyritysten segmenttiraportoinnissa tapahtuneita muutoksia siirryttäessä IFRS 8:aan, havaitsivat lievän kasvun segmentti-informaatiosta kertovien mittarien määrässä.

Mardini, Crawford ja Power (2012) tutkivat tutkimuksessaan jordanialaisia listattuja yrityksiä vuodelta 2009 ja 2008. Tutkimuksen mukaan vuonna 2008 jordanialaiset yritykset pääsääntöisesti käyttivät vielä segmenttiraportoinnissaan IAS 14 -standardia ja vuonna 2009 IFRS 8 -standardia. Mardini, Crawford ja Power (2012) havaitsivat tutkimuksessaan, että IFRS 8 -standardi on kasvattanut esitettävien segmenttierien määrää verrattuna IAS 14 -standardiin.

Myös Pisano ja Landriani (2012) tutkivat työpaperissaan sekä IAS 14 -standardin mukaisen että IFRS 8:n mukaista segmenttiraportointia käyttäen aineistonaan italialaisia listattuja yrityksiä. Pisanon ja Landrianin (2012) tutkimuksessa tutkittiin etenkin mahdollisia muutoksia segmenttiraportoinnissa siirryttäessä IAS 14:sta IFRS 8:aan. Kuten Mardinin, Crawfordin ja Powerin (2012) tutkimuksessa, myös Pisanin ja Landrianin (2012) tutkimuksessa siirtyminen IFRS 8:aan lisäsi esitettävien segmenttierien määrää. Pisanon ja Landrianin (2012) tutkimuksessa kuitenkin havaittiin, että vaikkakin segmenteistä esitettävien erien määrä lisääntyi, ei itse esitettävien segmenttien lukumäärä kasvanut. Pisanon ja Landrianin (2012) tutkimuksessa siis havaittiin, että IFRS 8 on tuonut tarkempaa tietoa segmenttien sisällöistä, mutta IFRS 8:aan siirtyminen ei merkittävästi vaikuttanut kuitenkaan esitettävien segmenttien lukumäärään. Pisanon ja Landrianin (2012) sekä Mardinin, Crawfordin ja Powerin (2012) tutkimusten tutkimustulokset ovat vastoin Nicholsin, Streetin ja Cereolan (2012) tutkimuksen mukaisia tuloksia. Eroavaisuudet tutkimusten kesken saattaa olla selitettävissä maantieteellisillä seikoilla, esimerkiksi sillä, että Pisanon ja Landrianin (2012) tutkimus koski ainoastaan italialaisia listattuja yrityksiä ja

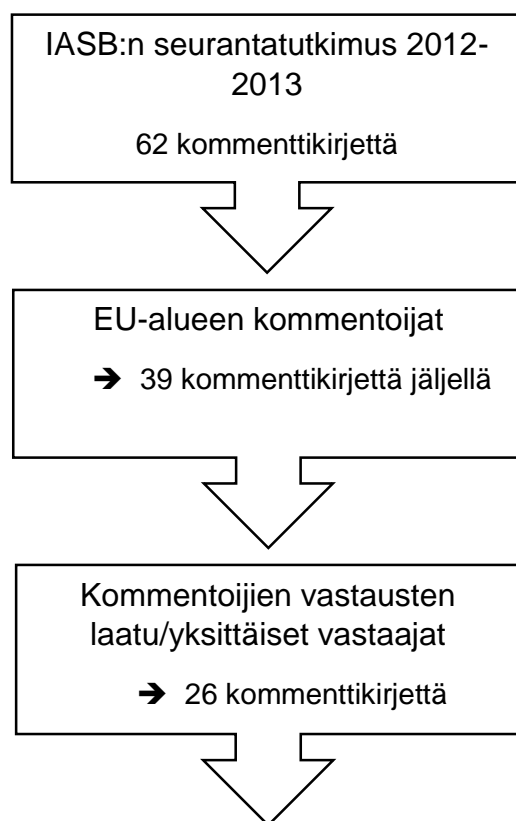
Mardinin, Crawfordin ja Powerin (2012) tutkimus koski Jordanian pörssiin listattuja jordanialaisia yrityksiä.

Nykyiset IFRS 8:n mukaiseen segmenttiraportointiin keskittyvät tutkimukset ovat kuitenkin sisällyttäneet havaintoja, jotka ovat linjassa aiemman tutkimuksen kanssa. Segmenttiraportointiin keskittyvä aiempi tutkimus on vahvasti korostaneet agentti- ja kilpailukustannusten merkitystä raportointiin. Esimerkiksi Harris (1998) toi esille aiemmassa segmenttiraportointiin keskittyvässä tutkimuksessaan kilpailukustannusten vaikutuksen segmenttiraportointiin vähäkilpailullisilla aloilla. Myös Pisano ja Landriani (2012) havaitsivat, että mitä kilpailullisempi ala yrityksellä on, niin sitä enemmän yritys raportoi esitettävistä segmenteistään tietoa ja mitä vähemmän kilpailua niin päinvastoin. Lisäksi Pisano ja Landriani (2012) havaitsivat Mardinin, Crawfordin ja Powerin (2012) ohella, että yrityksen koolla, velkaantuneisuudella ja tuloksellisuudella on vaikutusta segmenttiraportointiin IFRS 8:aa noudattavien yritysten keskuudessa.

3. Empiirinen tarkastelu IFRS 8:n soveltuvuudesta yritysten käyttöön

3.1 Tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tutkimuksen tavoitteena on analysoida ja eritellä IASB:n vastaanottamia kommenttikirjeitä eurooppalaisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä ja niiden johtoon lukeutuville henkilöiltä, jotta saataisiin käsitys standardin hyödyllisyydestä. Tavoitteena on siis muodostaa kokonaiskuva kommentoijien vastauksista kysymyksiin ja myös saada viitteitä siihen, vaikuttaako esimerkiksi kommentoijien asema, toimiala taikka maantieteellinen sijainti vastausten luonteeseen.

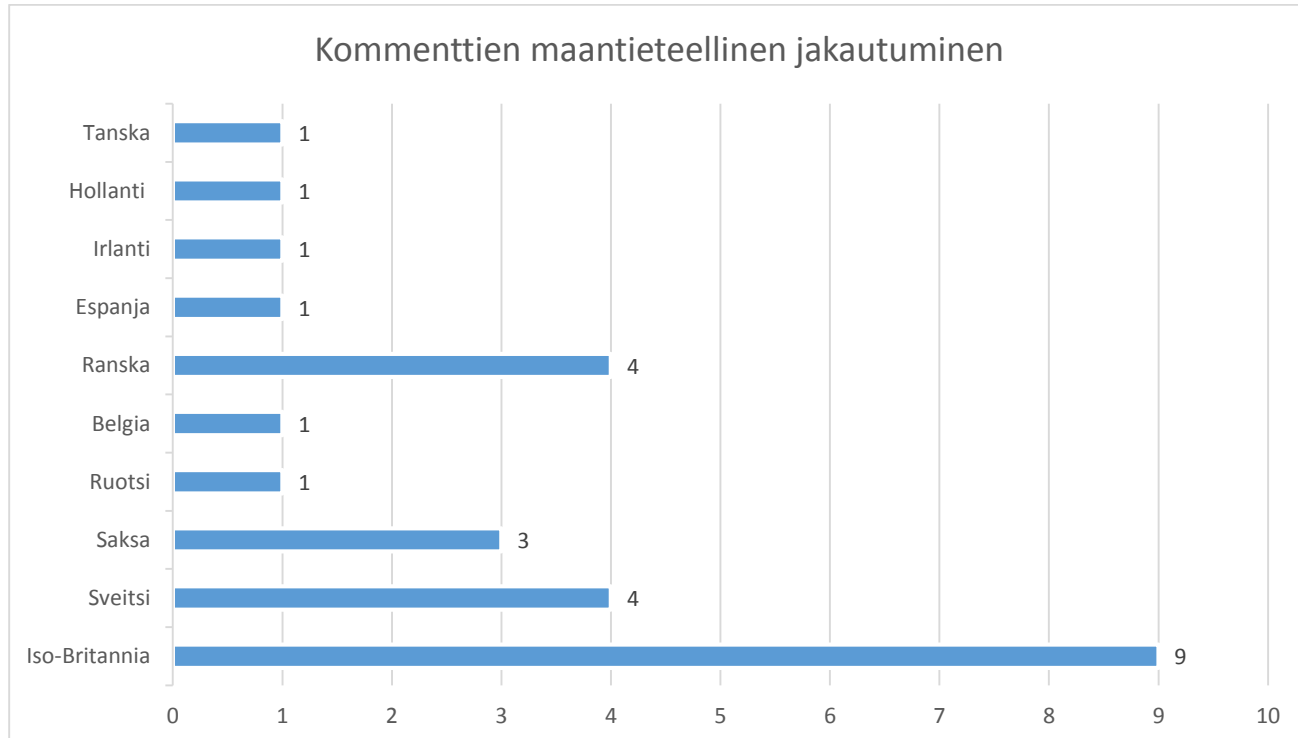

Kuva 2. Aineiston karsintaprosessi

Tutkimuksessa tarkastellaan IASB:n järjestämää seurantatutkimusta, jossa tiedustellaan eurooppalaisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä IFRS 8 -standardin toimivuudesta vastaajien edustamissa yrityksissä tai yhteisöissä niiden omiin kokemuksiinsa pohjautuen. Seurantatutkimukseen vastasi kommenttikirjein kaikkiaan 62 yritystä ja yhteisöä vuosien 2012 ja 2013 välisenä aikana. Näistä 23 vastaajaa jää tarkastelun ulkopuolelle maantieteellisen sijaintinsa vuoksi ja EU-alueelta hieman yli kymmenen

vastaajaa (13), jotka eivät ole suoraan vastanneet kommenttikirjeissään IASB:n laatimiin kysymyksiin tai olivat yksittäisiä vastaajia, jotka eivät vastanneet seurantalutkimukseen minkään yhteisön tai yrityksen puolesta. Kuvassa 1 yllä on havainnollistettu aineiston karsintaprosessi. Tutkimukseen tarkasteltavaksi valitut kommenttikirjeet käytiin yksitellen huolellisesti läpi tarkoituksena saada vastauksia tutkimuksen alaongelmiin. Havainnot vastauksista poimittiin luokka kerrallaan taulukoihin. Taulukkomuoto lisää tutkimuksen objektiivisuutta ja on osaltansa varmistamassa sitä, että tehdyt johtopäätökset vastauksista eivät perustuisi vain tutkijalle muodostuneeseen mielikuvaan siitä, että jotakin asiaa käsiteltiin useissa kirjeissä useampaan otteeseen. Taulukkomuoto myös selkeyttää kokonais käsityksen muodostumista vastauksista. Liitteessä 1 on lista tutkimukseen valituista kommenttikirjeistä ja niiden lähettäjiä.

Tutkimuksessa tarkastellaan siis 26:tta vastaajaa perusteena yrityksen tai yhteisön päätoimipisteen sijainti EU-alueella ja suorat vastaukset IASB:n laatimiin kuuteen kysymykseen. Kuvioista 1 käy ilmi tutkittavien 26 kommentin maantieteellinen jakauma.

Kuvio 1. Kommenttien maantieteellinen jakautuminen

Valtaosa IFRS 8 -standardista tehtyyn seurantatutkimukseen osallistuneista kommentoijista oli Iso-Britanniasta kotoisin olevia yrityksiä tai yhteisöjä (9/26), kuten kuvioista 1 voidaan havaita. Seuraavaksi eniten kommentteja tuli ranskalaisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä (neljä) ja sveitsiläisiltä (neljä). Saksalaisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä kerättiin tarkastelua varten kolmanneksi eniten kommentteja (kolme). Hollannista, Espanjasta, Ruotsista, Irlannista ja Tanskasta oli kustakin yksi kommentoija huomioitu tarkasteluun. Iso-Britannian suurta osuutta vastaajakunnassa selittää osaltaan se, että esimerkiksi suurimpien tilintarkastusyriytysten pääkonttorit sijaitsevat Lontoossa.

IASB:n järjestämä seurantatutkimus sisälsi kuusi kysymystä, joihin kommentoijilta toivottiin vastausta. Monet kommenttikirjeistä perustuivatkin suoraan IASB:n laatimiin kysymyksiin, mutta joukossa oli myös useita vastaajia, jotka olivat laatineet kirjeensä vapaamuotoisemman mallin mukaan sisällyttämättä kysymyslistaan mukaan kommenttikirjeisiinsä. Vapaamuotoiset kommenttikirjeet on jätetty tarkastelun ulkopuolelle niiden epätarkan luonteen vuoksi. Valtaosassa kommenttikirjeissä oli varsinaisen kommenttiosuuden lisäksi myös jonkinlainen johdanto-osio, joka osoittautui hedelmälliseksi tutkimusmateriaaliksi, sillä johdanto-osiossa oli yleisellä tasolla usein ilmoitettu esimerkiksi mahdollinen tyytymättömyys tai tyytyväisyys IFRS 8 -standardiin perusteluineen. Tutkimuksessa käytettävä aineisto on muutaman vuoden vanha, mutta kohtuullisen ajankohtainen, vaikka kyselyn jälkeen standardi on ehtinyt pienessä määrin päivittyä.

Tutkimuksen kohteeksi valittiin siis yhteensä 26 kommenttikirjettä. Kuten taulukosta 2 voidaan havaita, niistä ensimmäinen luokka oli yrityksiksi luokiteltujen vastaajien lähettämiä. Luokka ”yritykset” pitää sisällään muun muassa eri teollisuus- ja muiden toimialojen parissa toimivia yrityksiä (esimerkiksi öljy- ja kaasuyritys Repsol sekä maatalousalan yritys Syngenta), kuin myös esimerkiksi työnantajaliittoja (AFEP).

Taulukko 2. Tarkastelun kohteeksi valitut ryhmät

Kirjeen lähettäjän luokittelu	Lukumäärä
1. Yritykset	10
2. Tilintarkastusyriytukset ja tilintarkastusyhteisöt	7
3. Pankit, sijoittajat ja muut vastaajat	9
Yhteensä	26

Taulukosta 2 voidaan havaita, että tilintarkastusyriytysten lähettämiä kirjeitä oli yhteensä seitsemän. Tilintarkastusyriytksistä suuri osa oli kansainvälisesti toimivia, mutta joukossa oli myös muutama pienempi ja kansallisesti toimiva yritys. Suurimmat tilintarkastusyriytokset olivat lähettäneet kommenttikirjeen (Deloitte, Ernst & Young, PriceWaterHouseCoopers ja KPGM). Tutkimusta ajatellen erityisesti juuri näiden suurimpien tilintarkastusyriytysten voidaan olettaa olevan erityisen hyviä tietolähteitä, koska niillä on toimintaa ympäri maailman ja asiakkaita pienistä yritysistä aina valtaviin pörssikonserneihin. KPGM jäi näistä suurimmista tilintarkastusyriytksistä tutkimuksessa tarkastelun ulkopuolelle, sillä tämä kommenttikirje oli muodoltaan vapaamuotoinen eikä kirjeessä suoraan vastattu kuuteen IASB:n laatimaan kysymykseen. Kolmannen luokan muodostavat pankit, sijoittajat ja muut vastaajat. Muihin vastaajiin kolmannessa luokassa lukeutuu muun muassa lobbausyrityksiä (CBI, BusinessEurope).

3.2 Tutkimustulokset ja – havainnot

3.2.1 Kommenttoijien suhtautuminen IFRS 8:aan

Tutkimuksen lopussa on yleinen koonti useimmin esille nousevista vahvuuksista, heikkouksista ja muutoksista, mitä vastaajat kokivat ja mainitsivat kommenttikirjeissä liittyen IFRS 8:aan. Koska, kuten edellä todettiin, vastaajat luokittuivat eri ryhmiin, joista jokainen lähestyi standardia hieman eri näkökulmista, tutkielmassa olennaista on tarkastella asiaa luokkaryhmä kerrallaan. Taulukkomuotoinen lähestyminen asiaa kohtaan tarkasteltava luokka kerrallaan on selkeä ja tuo hyvin esiin tärkeimmät havainnot kommenttikirjeistä.

3.2.2 Luokka 1: Yritykset

Ensimmäinen tarkasteltava luokka käsittää erilaisia yritysistä, jotka usein toimivat erilaisilla teollisuuden toimialoilla, esimerkiksi lääketeollisuudessa (Novartis) ja elintarviketeollisuudessa (Nestle S.A). Taulukossa 3 on koottu kymmenen yritystä, joita kommenttikirjeisiin vastanneet kommenttoijat edustivat.

Taulukko 3. Luokka 1: Kommenttoijien suhtautuminen IFRS 8:aan - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.

Yritys (Luokka 1)	Vahvuudet	Tarkemmin (vahvuudet)	Heikkoudet	Tarkemmin (heikkoudet)	Muutos IAS 14 -> IFRS 8
AFEP	-IFRS 8 –standardi ollut menestyksekkäs johdon näkökulman huomioon ottamisen vuoksi	-IFRS 8 aiheutti vain vähän muutosta edelliseen standardiin	-kaikkea johdon saamaa informaatiota ei tarvitsisi erikseen esittää	-Vain semmoista tietoa segmenteistä, josta hyötyä tilinpäätöstä tarkastelevalle	-Ei muutoksia segmenttiraportointiin segmentteihin
France Telecom	-Alkuvaikeuksien jälkeen johdon näkökulma on saanut positiivista palautetta yrityksen sisältä ja siihen sijoittavilta	-Organisaation muutokset standardin voimaan tullessa hankaloittivat aluksi muutosta	-Vaativa toteuttaa nopeasti muuttuvassa taloudellisessa ympäristössä	-Yrityksen ollut vaikea aluksi omaksua standardia – ei mainintoja lisäkustannuksista	-Raportointi segmenteistä muuttunut vaatimusten mukaan -> enemmän segmenttejä
SwissHoldings	-IFRS 8:n mahdollistama segmentti-mix.	-Ei odottamattomia kustannuksia IFRS 8:sta ja ei käytännön ongelmia jalkauttamisessa	-Segmenttien alalohkojen määrittelyssä ongelmia	-IFRS 8 – standardin opastuksessa epäselvät vaatimukset tietyistä segmenteistä	-Raportointi muuttui osassa SH:n yrityksissä, mutta pohjimmiltaan segmenttiraportointi pysyi muuttumattomana
Novartis	-Johdon näkökulma hyvä, mutta Novartis on noudattanut johdon näkökulmaa jo IAS 14 aikana	-Ei merkittäviä odottamattomia kustannuksia, koska raportointi ei ole muuttunut	-IFRS 8 toivotaan muuttuvan joustavammaksi	-Päivitettyä IFRS 8 toivotaan ja vähemmän jäykkyyttä	- Segmenttiraportointi Novartisilla ei käytännössä ole muuttunut lainkaan
SEAG	-Johdon näkökulmasta saatu positiivisia kokemuksia	- Ei merkittäviä odottamattomia kustannuksia aiheutunut IFRS 8:sta	-Ajankäyttö uuden standardin omaksumiseen ja raportoitavien segmenttien tunnistukseen	- Kaikki IFRS 8:n vaatima informaatio segmenteistä ei ole merkityksellistä	-IFRS 8:lla ei merkittävää vaikutusta segmentti-informaation lisääntymiseen
Repsol	-Johdon näkökulma on vahva vahvuus	- IAS 14:sta verrattuna IFRS 8 tarjoaa johdon näkökulman myötä enemmän tietoa sijoittajille	-Jotkin IFRS 8:n asettamat vaatimukset raportointiin epäselviä	-IAS 14 oli osin Repsolin mielestä selkeämpi vaatimuksiltaan	- Raportoitavien segmenttien määrä ei muuttunut
Linde AG	- IFRS 8:n adoptointi ei aiheuttanut merkittäviä kustannuksia ja helppo omaksua	- Segmenttimäärä kasvoi, mutta kustannukset jopa vähenivät	-Ilman kustannusten vähenemistä raportoinnissa olisi hyödytön	-IFRS 8 ei tarjoa sijoittajille enemmän tietoa kuin IAS 14	- Segmenttien rakenne muuttui -> enemmän raportoituja segmenttejä
Syngenta	- ohjeistus IFRS 8 – standardin käyttöön ollut selvä	-Kustannukset ja panokset raportointiin jopa vähentyneet			- Ei muutoksia toimintasegmentteihin
Nestle S.A	-Johdon näkökulma	-Yhteys johdon kanssa lähenee ja enemmän informaatiota	- standardin vuoksi tuotteiden luokittelu	- tuotteiden luokittelu IFRS 8:n vaatimaan muotoon aiheuttaa kuluja	-Ei muuttanut vanhojen segmenttien määrittystä vaan muotoa
Grant Thornton International Ltd	- IFRS 8 –standardin edellyttämä johdon näkökulma helppo omaksua	-Ei toivota muutoksia IFRS 8:aan enää, muutokset voivat olla raskaita toteuttaa	-Odotettua vähemmän tietoa segmenteistä sijoittajille	-Johtajien rooli segmenttiraportointiin ei erotu segmentti-informaation käyttäjälle	-Ei aiheuttanut merkittäviä muutoksia raportoinnin toteuttamisessa

Yllä olevasta taulukosta 3 käy ilmi, että suuri osa luokkaan 1 kuuluvista vastaajista kokivat edustamassaan yrityksessä IFRS 8 -standardin selväksi vahvuudeksi johdon näkökulman ja valtaosa ilmoitti kommenttikirjeen johdanto-osiossa jo selkeästi tämän. IFRS 8 -standardin segmenttiraportoinnissa vaaditaan johdon näkökulmaa kuten yhdysvaltalaisessa SFAS 131 -standardissa, toisin kuin sitä edeltäneessä IAS 14 -standardissa. Nykyisen IFRS 8 -standardin avulla voidaan siis sitä edeltävää IAS 14 -standardia laajemmin analysoida, mihin yrityksen johto perustaa päätöksentekonsä. Kuusi vastaajaa luokan kymmenestä vastaajasta mainitsi johdon näkökulman suoraan olevan IFRS 8 -standardin selkein vahvuus. IFRS 8:n toisena vahvuutena yleisesti pidettiin sen helppoutta toteuttaa ja siirtyä sen noudattamiseen sitä edeltäneestä IAS 14 -standardista. Kuusi vastaajaa luokan kymmenestä vastaajasta kertoi, että IFRS 8:aan siirtyminen ei ole aiheuttanut merkittäviä odottamattomia kustannuksia muun muassa sen vuoksi, että IFRS 8 on johdon näkökulmakin huomioon ottaen kuitenkin muuttanut raportointia vain vähän tai ei ollenkaan. France Telecom yhdessä Confederation of Swedish Enterprises (taulukossa SEAG) kanssa olivat luokan ainoat yritykset, joiden edustajat ilmoittivat kommenttikirjeissä suoraan yrityksensä painiskelleen standardiin siirtymisen vaikeuden kanssa. Kaksi vastaajaa (Syngenta ja Linde AG) kertoivat, että IFRS 8:aan siirtyminen on jopa vähentänyt segmenttiraportoinnin toteuttamiseen liittyviä kustannuksia, vaikka Linde AG:n tapauksessa raportoitujen segmenttien määrä on kasvanut siirryttäessä IFRS 8:aan IAS 14:sta. Luokan yrityksistä Syngentan yleisilme kommenttikirjeessä koskien IFRS 8:aa oli selkeästi positiivisin. Syngentan kommenttikirjeessä ei käynyt suoraan ilmi mitään heikkouksia koskien IFRS 8:aa.

Kommentoijien mielestä merkittävimmät heikkoudet koskien IFRS 8:aa jakoutuivat selkeästi tasaisemmin kuin IFRS 8:sta koetut vahvuudet. Esimerkiksi Grant Thornton International Ltd:n kommentoija kertoi pettymyksensä siitä, että IFRS 8 on tarjonnut odotettua vähemmän tietoa raportoitavista segmenteistä sijoittajille kuin etukäteen luultiin. Linde AG:n, jolla kustannukset vähenivät siirryttäessä standardiin, kommentoijan mukaan siirtyminen IFRS 8:aan olisi hieman edelliseen liittyen turha, elleivät kustannukset raportoinnista olisi vähentyneet. IFRS 8 ei Linde AG:n tapauksessa tarjoa enemmän tietoa yrityksen segmenteistä eri sidosryhmille kuin edellinen standardi IAS 14. Repsolin ja SwissHoldingsin kommentoijat kokivat, että

IFRS 8 -standardin ohjeistuksessa on epäselvät vaatimukset koskien raportoitavia segmenttejä. Repsolin kommentoija mainitsee, että IAS 14 -standardi oli vaatimuksiltaan jopa osin selkeämpi standardi kuin IFRS 8 -standardi. Yrityksen AFEP kommentoija kommenttikirjeessä kritisoi osin myös IFRS 8 -standardin sisällyttämää johdon näkökulmaa niin, että kaikkea yrityksen johdon samaa informaatiota segmenteistä ei tarvitsisi erikseen esittää vaan vain sellaista tietoa segmenteistä, josta on käytännön hyötyä tilinpäätöstä tarkastelevalle käyttäjälle. Nestle S.A. oli ainoa yritys luokan kymmenestä yrityksestä, jonka kommentoija kertoi, että IFRS 8:aan siirtyminen on aiheuttanut merkittäviä kustannuksia. Novartis lisäksi esitti, että IFRS 8 -standardi voisi ajan kuluessa muuttua hieman joustavammaksi ja erikokoiset yritykset eri tavoin huomioivammaksi.

Kommentoijat kokivat pääsääntöisesti, että IFRS 8 -standardi ei ole muuttanut olennaisesti segmenttiraportoinnin segmenttejä kommentoijien yrityksissä. Jopa kahdeksan vastaajaa kymmenestä kertoi kommenttikirjeessään, että IFRS 8 -standardi ei ole tuonut muutoksia segmenttiraportoinnin segmentteihin heidän yrityksessään. Segmenttien muoto on kuitenkin voinut muuttua, mutta kahdeksassa kymmenestä yrityksestä ei muutosta ole tapahtunut verrattuna IAS 14:sta. Ainoastaan France Telecomilla ja Linde AG:lla segmenttiraportoinnissa esitettävien segmenttien lukumäärä on kasvanut siirryttäessä IFRS 8:aan IAS 14:sta.

3.2.3 Luokka 2: Tilintarkastusyrietykset ja tilintarkastusyhteisöt

Luokka 2 koostuu tilintarkastusyrietyksistä ja -yhteisöistä. Suurimmista tilintarkastusyrietyksistä tutkielmassa edustettuina ovat Deloitte, PricewaterhouseCoopers ja Ernst & Young. KPMG jäi neljästä suurimmasta tilintarkastusyrietyksestä tarkastelun ulkopuolelle, koska sieltä lähetty kommenttikirje oli tyyliltään vapaamuotoinen eikä siinä vastattu suoraan IASB:n laatimiin kuuteen kysymykseen.

Taulukko 4. Luokka 2: Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8 - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.

Yritys (Luokka 2)	Vahvuudet	Tarkemmin (vahvuudet)	Heikkoudet	Tarkemmin (heikkoudet)	Muutos IAS 14 -> IFRS 8
Chartered Accountants Ireland			-Johdon näkökulman merkitystä tulisi rajoittaa ja määrittää tarkemmin	-Toiminnallisen johdon määrittelyä ei käy ilmi segmentti-raporteissa	-Ei merkittäviä muutoksia raportoitaviin segmentteihin verrattuna IAS 14
Deloitte			- Johdon näkökulman toiminnallisen johdon tunnistaminen vaikeaa	-Varsinkin isoissa yrityksissä toiminnallisen (operating) johdon tunnistus monimutkaista	-Ei selkeästi mainittu raportoitavien segmenttien kasvusta tai vähenemisestä
Mazars	-IFRS 8 – standardin ydinperiaatteet helppo ymmärtää ja omaksua	-Ei suuria kustannuksia IFRS 8:aa noudattaville siirtymisestä	-Segmentti-informaatiota vaikea ymmärtää ja vertailukelpoisuus kärsinyt	-Johdon näkökulmassa toiminnallisen johdon määrittäminen vaikeata isoissa yrityksissä	-Mazarsin havainnon mukaan raportoitavien segmenttien lkm ei merkittävästi muuttunut
ACCA	-Johdon näkökulman huomioon ottaminen IFRS 8 -standardissa	-Esitettävät tilinpäätöstiedot ovat läpinäkyvämpiä kuin IAS 14	-Johdon näkökulman puutteet: onko yrityksen johto sopivin elin määrittämään esitettävät Tilinpäätöstiedot	-IFRS 8 – standardin on haivattu myös olevan vaikea valvoa sääntelyviranomaisille	-Ei selkeää lausumaa raportoitavien segmenttien määrän lisääntymisestä tai vähenemisestä
PWC	-Johdon näkökulma yleisesti, tarjoaa tarkempaa tietoa tilinpäätöstietojen käyttäjille	-Myös tilinpäätöksien laatimisesta vähemmän kustannuksia kuin enemmän ohjaavassa IAS 14:sta	-Johdon näkökulman määrittämistä tarkennettava. Suurissa yrityksissä vaikea määrittää varsinainen toiminnallinen johto	- Johdon näkökulman mukaan ottaminen on vähentänyt vertailukelpoisuutta yritysten välillä	- Raportoitavien segmenttien lukumääräinen trendi kasvamaan päin, enemmän segmenttejä raportoidaan kuin IAS 14 aikana
ERNST & Young			-johdon näkökulma osin hyvä, mutta sen määrittämistä tarkennettava	-tarkemmalla standardin määrittelyllä koskien johdon näkökulmaa saadaan parempi vertailukelpoisuus yritysten välille	-Segmenttien lukumäärä ei ole kasvanut yleisesti ottaen
Effas Fac Comission	-Johdon näkökulma tuo joustavuutta segmenttien tunnistamiseen		-Muun muassa heikentänyt yritysten vertailtavuutta	-Yritysten toiminnallinen johto määritellään johdon näkökulmassa eri tavoin eri yrityksissä	-Ei selkeää mainintaa raportoitavien segmenttien lukumäärällisistä muutoksista

Yllä olevasta taulukosta 4 voidaan havaita, että yleisesti ottaen tilintarkastusyrietykset suhtautuivat IFRS 8:aan penseämmin kuin luokan 1 yritykset. Selviä vahvuuksia jätti oikeastaan kokonaan mainitsematta luokan seitsemästä yrityksestä peräti kolme eli lähes puolet. Vahvuuksia esittävästä neljästä vastaajayrityksistä kolme mainitsi johdon näkökulman olevan IFRS 8 -standardin suurin vahvuus. Mazars kertoi puolestaan ympärilyöreästi kommenttikirjeessään pitävänsä IFRS 8:n vahvuutena sitä, että standardin ydinperiaatteet on helppo ymmärtää ja omaksua. Kun luokassa 1 kommentoijat lähestyivät IFRS 8:aa siitä näkökulmasta, miten standardi on vaikuttanut heidän yritykseensä, niin luokan 2 tilintarkastusyrietykset ja -yhteisöt kertoivat havaintojansa IFRS 8:n vaikutuksista lähinnä tarkastelemiensa yritysasiakkaiden näkökulmasta. Esimerkiksi Mazars katsoi erääksi vahvuudeksi, että IFRS 8:aa noudattaville yrityksille ei ole aiheutunut suuria kustannuksia siihen siirtymisestä. PricewaterhouseCoopers oli Mazarsin kanssa edellisestä samaa mieltä ja täydensi vielä, että tilinpäätöksien laatimisesta on aiheutunut jopa vähemmän kustannuksia kuin enemmän ohjaavassa IAS 14:sta. Yritys ACCA painotti myös, että esitettävät tilinpäätöstiedot ovat IFRS 8:n myötä läpinäkyvämpiä kuin IAS 14 -standardin ollessa voimassaoleva noudettava segmentointistandardi.

Vaikka johdon näkökulma oli esillä kysyttäessä kommentoijilta vahvuuksia liittyen IFRS 8:aan, tulee myös standardin mahdollisista heikkouksista kommentoijilta kysyttäessä esille johdon näkökulmaan liittyviä puutteita. Luokan 2 jokainen vastaaja koki, että IFRS 8 -standardiin kuuluvassa johdon näkökulmassa on puutteita joko itsessään tai standardin määrittelyssä koskien johdon näkökulman toteuttamista. Johdon näkökulmassa ongelmallisimmaksi muodostui toiminnallisen johdon määrittely standardin pohjalta. Etenkin suurissa yrityksissä toiminnallisen johdon tunnistus on monimutkaista ja toiminnallinen johto määritellään eri tavoin eri yrityksissä. Chartered Accountant Ireland kommentoija linjasi, että johdon näkökulman merkitystä IFRS 8 -standardissa tulisi rajoittaa ja määrittää tarkemmin. ACCA:n kommentoija pohti, että onko yrityksen johto ylipäättänsä sopivin elin määrittämään esitettäviä tilinpäätöstietoja. Deloitte, Chartered Accountants Ireland, Mazars, PwC (PricewaterhouseCoopers) ja Effas Fac Comission olivat seurantalutkimuksen yrityksiä, jotka kertoivat kommenttikirjeissään, että yritysten toiminnallinen johto on vaikea tunnistaa varsinkin yrityskoon kasvaessa. Neljä yritystä luokan seitsemästä yrityksestä kertoi johdon näkökulman mukaantulon standardin myötä heikentäneen vertailukelpoisuutta

yri­tysten välillä. Esimerkiksi Ernst & Young linjasi, että tarkem­malla IFRS 8 -standardin määrittelyllä koskien johdon näkökulmaa saataisiin parempi vertailukelpoisuus yri­tysten välille.

Kommentoi­jat kokivat pääsääntöisesti, että IFRS 8 -standardi ei ole muuttanut olennaisesti segmenttiraportoinnin segmenttejä. Kolme vastaajaa seitsemästä kertoi kommenttikirjeessään, että IFRS 8 ei ole tuonut muutoksia segmenttiraportoinnin segmentteihin, kolme seuraavaa vastaajaa ei selkeästi ottanut kantaa raportoitavien segmenttien määrän lisääntymisestä tai vähenemistä. Ainoastaan PwC kertoi, että raportoitavien segmenttien lukumääräinen trendi on ollut kasvamaan päin ja että segmenttejä raportoidaan yleisesti ottaen lukumääräisesti enemmän kuin IAS 14 – standardin aikana.

3.2.4 Luokka 3: Pankit, sijoittajat ja muut vastaajat

Luokkaan kolme luokiteltiin yhdeksän vastaajaa. Vastaajakuntaan lukeutui muun muassa pankkitoimintaa, sijoitustoimintaa ja muuta toimintaa (esimerkiksi lobbaustoimintaa) pääasiallisena toimialanaan harjoittavia yrityksiä. Kahteen aikaisempaan luokkaan verrattuna luokka kolme oli tuloksiltaan monimuotoisempi eikä selkeitä, säännönmukaisesti toistuvia kommentoijien mielipiteitä IFRS 8 -standardin vahvuuksista tai heikkouksista esiinny samalla tavalla. Osaltaan tämä on selitettävissä sillä tosiasialla, että kolmas ryhmä on koostumukseltaan hajanaisempi. Taulukossa 5 on koottu yhdeksän yritystä, joita kommenttikirjeisiin vastanneet kommentoijat edustivat.

Taulukko 5. Luokka 3: Kommentoijien suhtautuminen IFRS 8 - vahvuudet, heikkoudet ja muutokset.

Yritys (Luokka 3)	Vahvuudet	Tarkemmin (vahvuudet)	Heikkoudet	Tarkemmin (heikkoudet)	Muutos IAS 14 - > IFRS 8
UBS	- Johdon näkökulma saa kannatusta IFRS 8 standardin osalta	-Ei merkittäviä odottamattomia kustannuksia aiheutunut IFRS 8 -standardista	-Ei suoranaisia suoria heikkouksia ilmennyt	-	-Ei muutoksia raportoitaviin segmentteihin
Eumedion			-Ei ole muuttanut analyysien tapaa analysoida yrityksiä	-Myös aikaisempien vuosien vertailu vaikeampaa kun ollut eri standardi	-Haluttaisiin lisää muutosta segmenttien luokitteluihin, ei mainittavaa segmenttien muutosta
Standard Chartered	- Ei merkittäviä odottamattomia kustannuksia aiheuttanut		-Pitäisi sisältää vaatimuksia tarkemmastakin informaatiosta	-IASB:tä kehotettu tarkentamaan määräyksiä	-Ei muutoksia raportoitaviin segmentteihin
CFAUK	- IFRS 8 auttaa investoijia ymmärtämään yrityksiä paremmin	- Segmentti-informaatio ei kuitenkaan ole riittävää	-Johto kierrättää segmenttejä	- sijoittajan kannalta yritysten vertailu keskenään vaikeutuu yli ajan	-Ei selvää kantaa raportoitavien segmenttien muutoksista
ESMA			-IFRS 8:n tarkoitus tuottaa hyödyllistä informaatiota ei toteudu	-Maantieteellisistä alueista jopa vähemmän tietoa kuin IAS 14	- Ei suuria muutoksia toimintasegmentteihin IFRS 8:n myötä verrattuna IAS 14
EFRAG	- IFRS 8 – standardin jalkauttaminen yleisesti ottaen helppo		-Puutteellinen ohjeistus standardissa, epäselvyyksiä	-Lisäkustannuksia aiheuttanut epäselvyyksistä raportoitavista segmenteistä	- Ei selvää kantaa raportoitavien segmenttien muutoksista
Allianz SE	- Segmenttien raportoinnissa mukana johdon näkökulma	-Siirtymä IFRS 8:aan ei aiheuttanut kohtuuttomia kustannuksia tai ponnistuksia	- Suuryrityksillä pitäisi olla enemmän raportointivapautta segmenteistään	-Suuryritysten eri tasoilta vaikeata kaivaa tietoja vaatimusten mukaisesti	-Raportoitavien segmenttien lukumäärä on hieman kasvanut IFRS 8 myötä
CBI	-Tasapainossa ollessaan IFRS 8 on IAS 14:sta jouhevampi	-Informaation valmistelu vähemmän rasittavaa	-Väistämättömiä kustannuksia siirtymävaiheessa IFRS 8:aan	- Vaatimusten toteutus alkuun menettelyissä siirtymävaiheessa aiheuttivat kuluja	-Ei merkittäviä muutoksia raportoitaviin segmentteihin
Business-europe	- Johdon näkökulma huomioitu IFRS 8:ssa toisin kuin edellisessä IAS 14:sta	-Mahdollistaa sijoittajille saman käsityksen yhteisöjen esityksestä kuin johtajilla on	-Muutokset IFRS 8:aan eivät ole enää toivottuja	-Muutokset johtaisivat eroavaisuuksiin tilinpäätösstandardien kesken(SFAS 131)	- Pieniä muutoksia eri yhteisöillä segmentteihin ja/tai segmenttien esittämistapoihin, ei merkittäviä

Yllä olevasta taulukosta 5 voidaan havaita, että luokan yhdeksästä vastaajasta kaksi (ESMA ja Eumedion) eivät kommenttikirjeissään selkeästi tuoneet ilmi mitään vahvuuksia liittyen IFRS 8 -standardin käyttökokemuksiin. Kolmella IFRS 8:sta vahvuuksia listanneista vastaajalla seitsemästä oli johdon näkökulma mainittu eräänä vahvuutena. Yleisesti tarkastellen vastaajat olivat luokan kaksi vastaajien tavoin kriittisempiä IFRS 8 -standardista kuin ensimmäinen luokka. UBS:n, Standard Charteredin ja Allianz SE:n edustamat kommenttoijat kuitenkin totesivat, että IFRS 8 -standardiin siirtyminen ei ole aiheuttanut merkittäviä odottamattomia kustannuksia. Näiden lisäksi Efragin ja CBI:n edustamat kommenttoijat tulivat siihen johtopäätökseen vahvuuksista, että IFRS 8 -standardin jalkauttaminen on yleisesti ollut helppo prosessi (Efrag) ja että informaation valmistelu on tätä nykyä vähemmän työlästä kuin ennen (CBI). CFAUK:n kommenttoija analysoi kommenttikirjeessä IFRS 8:n vahvuudeksi yleisluontoisesti sen, että IFRS 8 -standardi auttaa investoijia ymmärtämään yrityksiä paremmin läpinäkyvämmän raportoinnin vuoksi. CFAUK:n kommenttoija kuitenkin tarkentaa, että segmentti-informaatio ei kuitenkaan edelleenkään ole riittävää ajatellen investoijia.

IFRS 8:aan liittyviä heikkouksia kommenttoijat löysivät useita. Suoranaisia heikkouksia IFRS 8:sta ei löytynyt listattuna UBS:n kommenttikirjeestä. Kolmella IFRS 8:sta heikkouksia listanneista vastaajalla kahdeksasta oli tuotu esiin IFRS 8:n aiheuttama vertailukelvottomuus tai sen vaikeus yritysten ja eri aikojen välillä. IFRS 8 -standardi saa vastaajilta kritiikkiä tämän jälkeen enemmän hajautuneesti muun muassa siitä, että standardin pitäisi sisältää vaatimuksia tarkemmastakin informaatiosta (Standard Chartered). Tämän lisäksi IFRS 8 -standardi on saanut kritiikkiä standardin puutteellisesta ohjeistuksesta, mikä on aiheuttanut lisäkustannuksia siitä syystä, että on ollut epäselvää mistä segmenteistä tulee raportoida (EFRAG). Lisäksi IFRS 8:aa noudattavalla yrityksellä pitäisi olla enemmän raportointivapautta segmenteistään yrityskoon kasvaessa, koska erityisesti suuryrityksen on vaikeaa tuottaa tietoja vaatimusten mukaisesti eri tasoiltaan (Allianz SE). Businesseuropen kommenttoija painotti kommenttikirjeessä, että lisämuutokset IFRS 8 -standardiin eivät ole enää toivottuja, koska muutokset johtaisivat eroavaisuuksiin tilinpäätösstandardien kesken. IFRS 8 -standardissa oli alkujaan kyse IASB:n ja FASB:n yhteistyöstä lähentää tilinpäätösstandardia yhtenäisemmäksi. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että IAS 14 -

standardi korvattiin uudella standardilla IFRS 8, joka oli hyvin suurilta osin yhtenäinen Yhdysvalloissa käytössä olevan SFAS 131 -standardin kanssa. Businesseuropen mukaan IFRS 8:aa edelleen muutettaessa tämä lähentymisyhteistyö kärsii ja se johtaisi uudelleen merkittäviin eroavaisuuksiin tilinpäätösstandardien kesken. Esmän kommentoijan mukaan IFRS 8:n heikkous on se, että standardin tarkoitus tuottaa hyödyllistä informaatiota ei toteudu. Esmän kommentoijan mukaan tämän lisäksi esimerkiksi maantieteellisistä alueista on jopa vähemmän tietoa tarjolla kuin IAS 14 -standardin aikana.

Lähes jokainen kommentoija koki, että IFRS 8 -standardi ei ole muuttanut olennaisesti segmenttiraportoinnin segmenttejä. CFAUK:n kommenttikirjeessä ei käynyt ilmi mahdollisia muutoksia raportoitaviin segmentteihin. Kaikki muut vastaajat olivat Allianz Se:tä ja CFAUK:a lukuun ottamatta sitä mieltä, että IFRS 8 -standardi ei ole muuttanut raportoitavia segmenttejä verrattuna IAS 14:sta tai muutos on ollut pieni. Allianz Se:n kommentoija totesi kommenttikirjeessä, että raportoitavien segmenttien lukumäärä on hieman kasvanut IFRS 8:n myötä.

3.3 Empiirisen tarkastelun tulokset

Empiirisen tarkastelun tuloksista tehdyt huomiot on tiivistetty taulukkoihin 6, 7 ja 8. Kahdessa ensimmäisessä taulukossa on tiivistettynä neljä kommentoijien kommenttikirjeissä mainitsemaa ensisijaista vahvuutta ja heikkoutta koskien IFRS 8 -standardia sekä taulukossa 8 on tiivistetty muutoksen suunta ja määrä IFRS 8 -standardin mukaisen segmenttiraportoinnin segmenttien lukumäärässä. Taulukoinnin tarkoituksena on helpottaa kokonaiskuvan muodostamista empiirisen tarkastelun tuloksista.

Taulukko 6. Neljä merkittävintä kommentoijien mainitsemaa vahvuutta koskien IFRS 8 -standardia.

Vahvuus	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Yhteensä
1. Johdon näkökulma	6	3	3	12
2. Ei merkittäviä kustannuksia aiheuttanut	6	1	4	11
3. Standardi tarjoaa tarkempaa tietoa ja helppo omaksua	2	1	1	4
4. Kustannukset ovat vähentyneet	2	1	0	3
Ei vahvuuksia mainittu	0	3	2	5

Yllä olevasta taulukosta 6 voidaan havaita, että IFRS 8 -standardin merkittävimmäksi vahvuudeksi kommentoijat kokevat standardissa huomioon otettavan johdon näkökulman. Johdon näkökulmaa ei tarvinnut huomioida IFRS 8:aa edeltävässä IAS 14 -standardissa, mutta se on ollut aiemmin huomioituna yhdysvaltalaisessa SFAS 131 -standardissa. Johdon näkökulman kokonaisuudessaan merkittävimmäksi IFRS 8 -standardin vahvuudeksi koki 12 kommentoijaa aineiston 26:sta kommentoijasta. Huomionarvoista tulosten tulkitsemisen kanssa on kuitenkin se, että yksittäinen kommentoija on voitu huomioida kahdesti, mikäli hän on kommenttikirjeessä maininnut kaksi vahvuutta IFRS 8 -standardissa. Toisin sanoen yksi vastaaja voi olla useammin kuin kerran huomioituna taulukossa. Lähes yhtä merkittävä vahvuus johdon näkökulman kanssa IFRS 8 -standardissa oli siihen siirryttäessä aiheutuvien kustannusten vähäisyys. Moni kommentoija tuntui odottavan, että IFRS 8 -standardiin siirtyminen muodostuisi kustannusten osalta raskaaksi, mutta monen kommentoijan mukaan merkittäviä odottamattomia kustannuksia IFRS 8 -standardista ei ollut aiheutunut. Neljä vastaajaa painotti, että IFRS 8 -standardi tarjoaa entistä tarkempaa segmentti-informaatiota ja koki tämän vahvuudeksi. Kolmella vastaajalla kustannukset IFRS 8:aan siirryttäessä jopa laskivat verrattuna edelliseen IAS 14 -standardiin. Viisi kommentoijaa ei ottanut selvää kantaa IFRS 8 -standardin vahvuuksiin.

Taulukko 7. Neljä merkittävintä kommentoijien mainitsemaa heikkoutta koskien IFRS 8 -standardia

Heikkous	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Yhteensä
1. Johdon näkökulman tarkennus/epämääräisyys	0	7	0	7
2. IFRS 8 -standardin yleinen epätarkkuus vaatimuksissa	3	0	1	4
3. Vähemmän tai epähyödyllisempää tietoa tarjoava	2	2	0	4
4. Kustannukset ovat kasvaneet	1	0	1	2
Ei heikkouksia mainittu	1	0	1	2

Yllä olevasta taulukosta 7 on havaittavissa merkittävimmät heikkoudet koskien IFRS 8 -standardia kommentoijien mielestä. Ainoastaan kaksi kommentoijaa kaikista kommentoijista ei löytänyt lainkaan heikkouksia koskien IFRS 8 -standardia. Vaikka kommentoijat aika ajoin, varsinkin luokka 2, suhtautuivat erittäin kriittisesti IFRS 8 -standardin puutteisiin, olivat kommentoijien mainitsemat heikkoudet tasaisemmin jakautuneet kuin vahvuudet. Johdon näkökulman tarkennus paljastui kuitenkin selkeimmäksi heikkoudeksi. Tällä tarkoitetaan käytännössä sitä, että IFRS 8 -standardissa toiminnallinen johto on vastuussa raportoitavien segmenttien määrittelystä, mutta IFRS 8 -standardissa itse toiminnallisen johdon määrittely on epäselvä ja –tarkka. Yrityskoon kasvaessa on ollut epäselvää, ketkä edustavat moniportaisessa yritysmonikompleksissa toiminnallista johtoa: onko esimerkiksi liiketoimintatason operatiivinen johto tarpeeksi korkea johto vastaamaan segmenttiraportoinnista standardin vaatimusten mukaan, vai tarkoitetaanko toiminnallisella johdolla esimerkiksi koko konsernin korkeinta johtoa. Neljä vastaajaa korosti tämän lisäksi koko IFRS 8 –standardin epäselvyyttä standardin vaatimissa vaatimuksissa koskien segmentti-informaatiota raportoitavista segmenteistä. Neljä kommentoijaa koki tämän lisäksi, että IFRS 8 -standardi ei ole tuonut lisäarvoa juurikaan segmenttiraportointiin: IFRS 8 -standardin mukainen segmenttiraportointi tuottaa joko vähemmän informaatiota kuin entinen IAS 14 -standardi tai tietoa tuotetaan määrällisesti yhtä paljon kuin ennenkin, mutta tiedon laatu on epäkäytännöllisempää. Kaksi kommentoijaa kaikista kommentoijista toi ilmi, että IFRS 8 -standardi on aiheuttanut merkittäviä lisäkustannuksia siihen siirryttäessä. Kaksi

kommentoijaa siis omiin havaintoihinsa perustuen pitää IFRS 8 -standardia kustannuksiltaan raskaampana toteuttaa. Huomionarvoista tulosten tulkitsemisen kanssa on kuitenkin se, että yksittäinen kommentoija on voitu huomioida kahdesti, mikäli hän on kommenttikirjeessä maininnut kaksi heikkoutta IFRS 8 –standardissa. Toisin sanoen yksi vastaaja voi olla useammin kuin kerran huomioituna taulukossa.

Taulukko 8. Muutos segmenttien lukumäärässä siirryttäessä IFRS 8:aan kommentoijien mielestä

Muutos	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Yhteensä
Lisääntynyt	2	1	1	4
Ei merkittäviä muutoksia/pysynyt samana	8	3	6	17
Ei selkeää kantaa muutoksiin	0	3	2	5
Yhteensä	10	7	9	26

Yllä olevan taulukosta 8 voidaan havaita, että segmenttien lukumäärässä siirryttäessä IFRS 8:aan ei kommentoijien mielestä ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tai segmenttien lukumäärä on pysynyt samana. Taulukko on muodostettu taulukoiden 3, 4 ja 5 viimeisten sarakkeiden vastausten pohjalta. Peräti 17 vastaajaa 26:sta vastaajasta on sitä mieltä, että IFRS 8 ei ole merkittävästi vaikuttanut raportoitavien segmenttien lukumäärään. Viisi vastaajaa ei ottanut selkeää kantaa kommenttikirjeissä siihen, onko IFRS 8 -standardi muuttanut segmenttiraportoinnin esitettävien segmenttien lukumäärää. Neljä vastaajaa ilmoitti, että IFRS 8 -standardi on lisännyt merkittävästi raportoitavien segmenttien lukumäärää.

3.4 Vertailu IFRS 8 -standardin aikaisempaan tutkimukseen

IFRS 8 -standardin tuoreudesta johtuen segmenttiraportointiin liittyvä aiempi tutkimus on keskittynyt lähinnä yhdysvaltalaisiin segmenttiraportointistandardeihin sekä IFRS 8:aa edeltäneeseen IAS 14 -standardiin. On kuitenkin tehty muutamia tutkimuksia liittyen IFRS 8 -standardin vaikutuksista segmenttiraportoinnissa.

IFRS 8 -standardista aiemmin tehdyt tutkimukset ovat pääsääntöisesti keskittyneet lähinnä tarkastelemaan uuden standardin aiheuttamia muutoksia toiminnallisten

segmenttien tai toiminnallisten segmenttien sisällyttämien erien määrässä. Taulukossa 1 on tiivistetty keskeisimmät tutkimustulokset IFRS 8 -standardin aiemmasta tutkimuksesta teoriaosuuden kappaleen 2.8 tietojen mukaisesti.

Kappaleen 2.8 taulukosta 1 voidaan nähdä, että IFRS 8 -standardin aiemmasta tutkimuksesta on saatu hieman erilaisia tuloksia esitettävien segmenttien määrällisestä muutoksesta siirryttäessä IFRS 8 -standardiin kuin tässä tutkimuksessa. Koska aiempien tutkimuksien tekijät ovat tehneet päätelmänsä perustuen yritysten tilinpäätöstietoihin, ei niiden keskeisissä tuloksissa ole, toisin kuin tämän tutkimuksen tuloksissa, kerrottu juurikaan subjektiivisia mielipiteitä IFRS 8 -standardin vahvuuksista tai heikkouksista. Tästä johtuen tämän tutkimuksen empiiristen tulosten ja teorian vertailu tapahtuu edellisen kappaleen 3.3 taulukon 8 sekä kappaleen 2.8 taulukon 1 tulosten välillä.

Taulukon 8 mukaan 17 vastaajaa 26:sta totesi, että IFRS 8 -standardi ei ole aiheuttanut merkittäviä muutoksia esitettävissä segmenteissä. Vain neljä vastaajaa ilmoitti, että esitettävien segmenttien lukumäärä on kasvanut. Taulukon 1 keskeisten tutkimustulosten mukaan IFRS 8 -standardi on taas neljässä viidestä tutkimuksesta havaintojen mukaan kasvattanut esitettävien segmenttien tai segmenttien sisältämien erien lukumäärää. Aiemman IFRS 8 -standardista tehdyn tutkimuksen ja tämän tutkimuksen konkreettisin ero on siinä, että tutkimusaineisto aiemmassa tutkimuksessa on käsittänyt satoja yrityksiä, kun taas tässä tutkimuksessa tarkastellaan vain 26 EU-alueella toimivaa yritystä tai yhteisöä. Tutkimusaineisto on tämän lisäksi ollut aikaisemmassa tutkimuksessa objektiivisempi, sillä tässä tutkimuksessa käsitellään kommentoijien näkemyksiä mahdollisesta segmenttien lukumääräisestä kasvusta omassa yrityksessä tai yhteisössä, kun taas aiempi tutkimus on perustunut tilinpäätöstiedoista tehtyihin havaintoihin. Lisäksi aiempi tutkimus on maantieteelliseltä laajuudelta monimuotoisempi. Aiemmassa tutkimuksessa on esimerkiksi tarkasteltu Euroopan ulkopuolisiakin yrityksiä kuten jordanialaisia ja qatarilaisia yrityksiä.

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

4.1 Vastaukset tutkimuskysymyksiin

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin IFRS 8 -segmenttiraportointistandardia EU-alueen 26:ssa yrityksessä ja yhteisössä. Tutkimuksen pohjana käytettiin IASB:n vuosien 2012 ja 2013 välisenä aikana järjestämää seurantatutkimusta, johon se sai kommenttikirjein vastauksia eri yhteisöiltä ja yrityksiltä ympäri maailman. Tämän tutkimuksen konteksti oli kuitenkin EU-alueen vastaajissa. Aineiston karsiminen havainnollistettiin kappaleen 3.1 kuvassa 2.

Tässä tutkimuksessa pyrittiin vastaamaan seuraavaan päätutkimusongelmaan: Mitä lisäarvoa IFRS 8 -standardi on tuonut segmenttiraportointiin johdon näkökulmasta? Tähän tutkimusongelmaan haettiin vastausta seuraavien alatutkimusongelmien avulla:

- Miten IFRS 8 -standardin mukainen segmenttiraportointi on muuttanut raportointia verrattuna edelliseen IAS 14 -standardiin yrityksen johdon mielestä?
- Mitä vahvuuksia ja heikkouksia IFRS 8 -standardin soveltamisella on ollut yrityksen johdon mielestä?

Tarkastelun kohteeksi valittujen ryhmien IFRS 8:aan liittyvien näkökulmien voi perustellusti olettaa eroavan toisistaan. Yritykset toimivat tilinpäätöksen laatijoina, tilintarkastajat sen sijaan ovat pääasiallisesti tilinpäätösten laadunvarmistajia ja neuvonantajia, kun taas esimerkiksi pankeilla ja sijoittajilla on jonkin verran omanlaisensa näkökulmansa myös aiheeseen.

Laadituista kommenttikirjeistä ehkä kaikkein selvimmin IFRS 8:aa vastaan olivat tilintarkastajat. Tilintarkastajat keskittyivät kommenttikirjeissään antamaan muita luokiteltuja ryhmiä hanakammin parannusehdotuksia koskien IFRS 8:aa. Suopeimmin IFRS 8:aan suhtautui mahdollisesti luokka 1, yritykset, joista ainoana luokkana luokan jokainen vastaaja pystyi nimeämään joitain vahvuuksia liittyen IFRS 8:aan. IFRS 8:aan liittyvien vahvuuksien ja heikkouksien kartoittaminen kommenttikirjeistä oli erityisen tärkeätä, sillä toisen tutkimuksen alaongelmista pyrkimys oli saada vastauksia mahdollisista vahvuuksista ja heikkouksista, joita vastaajat ovat kokeneet liittyen IFRS

8 -standardiin. Toinen tutkimuksen alaongelmista pyrkii selvittämään, miten vastaajat ovat kokeneet IFRS 8 -standardin muuttaneen segmenttiraportointia verrattuna standardiin, jota he noudattivat IFRS 8:aa ennen. Kaikki vastaajat vertasivat IFRS 8:aa sitä edeltävään standardiin IAS 14:sta.

Kaikista 26 kirjeestä suhtautuminen IFRS 8:aan ei ollut suoraan nähtävissä. Yleisesti ottaen kommenttikirjeiden mahdollisissa johdanto-osiossa kävi ilmi yleinen suhtautuminen standardiin.

Suuri osa vastaajista kertoi IFRS 8:n vahvuuksiin lukeutuvan muun muassa johdon näkökulman, mutta se sai osakseen myös kritiikkiä liittyen sen epäselvään määrittelyyn standardin ohjeistuksessa. IFRS 8 -standardiin siirtyminen on koettu suhteellisen helpoksi suurimman osan vastaajien mielestä. Moni vastaaja mainitsi kommenttikirjeissä, että IFRS 8:aan siirtyminen ei ole aiheuttanut odottamattomia tai merkittäviä kustannuksia. Kappaleen 3.3 taulukon 6 mukaan vastaajien mielestä suurimmat vahvuudet IFRS 8 -standardissa olivat standardin sisältämä johdon näkökulma ja se, että standardiin siirtyminen ei aiheuttanut merkittäviä odottamattomia kustannuksia vastaajayrityksissä. Kolmella vastaajalla siirtyminen uuteen standardiin oli jopa vähentänyt kustannuksia. Neljän vastaajan mukaan myös IFRS 8 -standardin ohjeistus oli selkeä ja sen uskottiin tarjoavan tarkempaa tietoa tilinpäätöstietojen käyttäjille. Vaikka standardin johdon näkökulma katsottiin suurimmaksi vahvuudeksi IFRS 8 -standardissa vastaajien mielestä, tulisi sen määrittelyä tarkentaa. Kappaleen 3.3 taulukon 7 mukaan johdon näkökulman väljä määrittely standardin ohjeistuksessa oli IFRS 8 -standardin suurin heikkous. Kommentoijien mielestä myös IFRS 8 -standardin yleinen ohjeistus vaatimuksista vaatii tarkennusta. Johdon näkökulman voidaan kuitenkin katsoa merkittävimäksi lisäarvoa tuottavaksi ominaisuudeksi IFRS 8 -standardissa verrattuna edeltävään IAS 14 -standardiin, jossa johdon näkökulmaa ei huomioitu.

Suurin osa vastaajista koki, että IFRS 8 ei ole oleellisesti muuttanut segmenttiraportoinnissa käytettyjä segmenttejä. Kappaleen 3.3 taulukossa 8 on tiivistetty kommentoijien havainnot siitä, onko IFRS 8 -standardi muuttanut segmenttiraportointia esitettävien segmenttien osalta lukumääräisesti. Tutkimuksen 26:sta vastaajasta 17 oli sitä mieltä, että IFRS 8 -standardi ei oleellisesti ole muuttanut raportointia esitettävien segmenttien osalta.

Tämän tutkimuksen tulokset ovat hieman poikkeavia verrattuna aiempien IFRS 8 -standardista tehtyjen tutkimusten tuloksiin. Kuten kappaleen 2.8 taulukosta 1 voidaan huomata, aiemmassa IFRS 8 -standardin tutkimuksessa johtopäätökset pääsääntöisesti olivat, että IFRS 8 -standardi on kasvattanut esitettävien segmenttien tai segmenteistä esitettävien erien lukumäärää. Tässä tutkimuksessa suurin osa vastaajista taas koki, että IFRS 8 -standardi ei ole muuttanut segmenttiraportointia esitettävien segmenttien osalta. Eroavaisuuksia tämän tutkimuksen ja aikaisemman IFRS 8 -standardista tehdyn tutkimuksen välillä voidaan suurimmaksi osaksi selittää jo pelkästään otoskoolla, joka tässä tutkimuksessa oli oleellisesti pienempi kuin aikaisemmin tehdyissä tutkimuksissa. Tämän lisäksi aiempi IFRS 8 -standardin tutkimus on perustunut tilinpäätöstiedoista tehtyihin havaintoihin, kun tässä tutkimuksessa käsiteltiin kommentoijien näkemyksiä mahdollisesta segmenttien lukumääräisestä kasvusta omassa yrityksessä tai yhteisössä. Lisäksi aiempi tutkimus on ollut maantieteelliseltä laajuudelta monimuotoisempi.

4.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimusaiheet

Kirjallinen tutkimusaineisto, jonka vastaajat ovat itse laatineet vastaamalla valmiisiin kysymyksiin, sulkee pois tutkijan mahdollisuudet johdatella vastaajien ajatuksia tietynlaiseen suuntaan tai muutenkaan manipuloida aineistoa erittelyvaiheessa. Tästä johtuen mahdolliset tutkimuksen luotettavuutta uhkaavat riskit liittyvätkin tutkimusaineiston analysointiin. Valmiiden aineistojen suurimpana heikkoutena voidaan pitää keskustelumahdollisuuden puuttumista tutkimusaineiston tutkijan ja vastaajan välillä. Mahdollisiin epäselviin ja tarkennusta vaativiin vastauksiin ei ole saatavissa täsmennystä. Tämän lisäksi väärin tulkintojen riskiä lisää myös se, että ison osan kommenttikirjeiden kirjoittajista muodostavat henkilöt, jotka eivät puhu englantia äidinkielenään. On mahdollista, että kommenttikirjeen kirjoittaja ei ole onnistunut ilmaisemaan näkemyksiä yhtä selkeästi kuin olisi halunnut. Myös tutkimusaineiston tutkijan kielitaito voi vaikuttaa aineistoista tehtyjen tulkintojen luotettavuuteen, esimerkiksi tutkijan vaikeus ymmärtää kaikkia vieraan kielen vivahteita. Tutkimuksessa on tästä syystä pyritty välttämään johtopäätösten tekemistä yksittäisistä tulkinnanvaraisista kommentteista. Yhtenä aineiston rajausperiaatteena käytettiin vapaamuotoisten kirjeiden karsimista pois tutkimusaineistosta. Tämä vähentää osaltaan tutkijan tulkinnanmahdollisuuksia, kun vastaajat ovat kaikki

vastanneet suoraan itse kysymyksiin, eikä tutkija näin ollen voi tekstien välistä poimia vastauksia kysymyksiin. Alkuperäisen seurantatutkimuksen taustainformaatiossa ei kuitenkaan ole kerrottu, miten vastaajajoukko on valikoitunut. Tästä johtuen tutkimuksen tuloksia voidaan pitää vain suuntaa-antavina.

Tutkimuksessa on pyritty tavoittamaan tutkimuksen kannalta oleellisin sisältö aineistosta vertaamalla aineistosta tehtyjä havaintoja tutkimuksen tavoitteisiin. Laadullisessa tutkimuksessa onkin vaarana se, että aineiston objektiivisuus kärsii, kun tutkija valikoi analysoitavaa materiaalia omien ennakkokäsityksiensä pohjalta. Tutkimuksessa kommenttikirjeiden vastauksista tehdyt taulukot on pyritty tekemään ensisijaisesti vastaamaan vain ja ainoastaan tutkimuksen tutkimusongelmiin ja mitään muuta epäolennaista, tutkimusongelmien kannalta, taulukoihin ei ole sisällytetty kommenttikirjeiden vastauksista. Taulukot myös helpottavat kokonaiskuvan hahmottamista ja luovat ehjempää kokonaisuutta vastauksista.

IFRS 8 -standardin voidaan olettaa tarjoavan mielenkiintoisia tutkimusaiheita jatkossakin. Tulevaisuudessa olisi mielenkiintoista esimerkiksi selvittää IFRS 8 -standardin soveltuvuutta kotimaisissa pörssiyrityksissä samoista lähtökohdista käsin, kuin tässä tutkimuksessa oli. Vertailun avulla voitaisiin selvittää, poikkeavatko kotimaisten vastaajien vastaukset selvästi IASB:n järjestämän seurantatutkimuksen tuloksista koskien IFRS 8 -standardia.

Lähdeluettelo

Akerlof, G.A. (1970) The Market for "Lemons": Quality Uncertainty and the Market Mechanism. *Quarterly Journal of Economics*. 84:3 s. 488-500.

Alasuutari, P. (1993) Laadullinen tutkimus. Tampere, Vastapaino.

Alexander, D., Britton, A., Jorissen, A. (2009) International Financial Reporting and Analysis. Cheriton House, Cengage Learning Emea.

Alfonso, E. & Hollie, D. & Yu, S.C. (2012) Managers' Segment Financial Reporting Choice: An Analysis of Firms' Segment Reconciliations. *Journal of Applied Business Research*. 28:6 s. 1413-1443.

Anttila, R., Halonen, J., Jalkanen-Steiner, J., Kemppinen, O., Kärpänen, M., Nurmo, P., Penttilä-Räty, E., Pyykkönen, R., Sundvk, P., Suomela, M., Tolvanen, M., Torkkel, T., Torniainen, T., Tuomala, M. (2009) IFRS. Käytännön käsikirja. Helsinki, Edita.

Berger, P.J. & Hann, R.N. (2007) Segment Profitability and the Proprietary and Agency Costs of Disclosure. *The Accounting Review*. 82:4 s. 869-906.

Botosan, C.A. & Harris, M.S. (2000) Motivations for a Change in Disclosure Frequency and Its Consequences: An Examination of Voluntary Quarterly Segment Disclosures. *Journal of Accounting Research*. 38:2 s. 329-353.

Botosan, C.A. & Stanford, M. (2005) Managers' Motives to Withhold Segment Disclosures and the Effect of SFAS No. 131 on Analysts' Information Environment. *The Accounting Review*. 80:3 s. 534-561.

Darrough, M.N. (1993) Disclosure Policy and Competition: Cournot vs. Bertrand. *The Accounting Review*. 68:3 s. 534-561.

Edwards, P. & Smith, R.A. (1996) Competitive Disadvantage and Voluntary Disclosures: The Case of Segmental Reporting. *British Accounting Review*. 28:2 s. 155-172.

Epstein, B. & Jermakowicz, E. (2008) IFRS 2008. Interpretation and Application of International Financial Reporting Standards. New Jersey, Wiley

Epstein, B. & Jermakowicz, E. (2008) IFRS. Policies and Procedures. New Jersey, Wiley

Ettredge, M.L., Kwon, S.Y., Smith, D.B., Zarowin, P.A. (2005) The Impact of SFAS No. 131 Business Segment Data on the Market's Ability to Anticipate Future Earnings. *The Accounting Review*. 80:3 S. 773-804.

Haaramo, V. & Rätty, P. (2009) Kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö. IFRS – raportointi. Helsinki, WSOY.

Halonen, P., Jalkanen, J., Kyrölä, P., Kärpänen, M., Nurkkala, J., Nurmo, P., Penttilä-Rätty, E., Sundvik, P., Suomela, M., Tolvanen, M., Torkkel, T., Tuomala, M. (2006) IFRS. Käytännön käsikirja. Helsinki, Edita.

Harris, M. (1998) The Association between Competition and Managers' Business Segment Reporting Decisions. *Journal of Accounting Research*. 36:1 s. 111-128.

Hayes, R.M. & Lundholm, R. (1996) Segment Reporting to the Capital Market in the Presence of a Competitor. *Journal of Accounting Research*. 34:2 s. 261-279.

Healy, P.M. & Palepu, K.G. (2001) Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature. *Journal of Accounting and Economics*. 31:1-3 s. 405-440.

Herrmann, D. & Thomas, W. (1996) Segment Reporting in the European Union: Analyzing the Effects of Country, Size, Industry, and Exchange Listing. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. 5:1 s. 1-20.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2005) Tutki ja kirjoita. Helsinki, Tammi.

International Financial Reporting Standard (IFRS) (2010) IASC Foundation to become IFRS Foundation on 1 July 2010 [Verkkodokumentti]. [Viitattu 4.11.2014]. Saatavilla <http://www.ifrs.org/news/announcements-and-speeches/Pages/iasc-foundation-name-change.aspx>

International Financial Reporting Standard (IFRS) (2013) Post-implementation Review [Verkkodokumentti]. [Viitattu 13.10.2014]. Saatavilla <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/PIR/IFRS-8/comment-letters/Pages/default.aspx>

International Financial Reporting Standard (IFRS) (2014a) About the IFRS Foundation and the IASB [Verkkodokumentti]. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavilla <http://www.ifrs.org/About-us/Pages/IFRS-Foundation-and-IASB.aspx>

International Financial Reporting Standard (IFRS) (2014b) IFRS 8 Operating Segments [Verkkodokumentti]. [Viitattu 7.11.2014]. Saatavilla <http://www.ifrs.org/IFRSs/Documents/Technical-summaries-2014/IFRS%208.pdf>

Leppiniemi, J. (2003) IFRS – Johdon käsikirja. Helsinki, WSOY.

Nichols, N.B. & Street, D.L. (2007) The relationship between competition and business segment reporting decisions under the management approach of IAS 14 Revises. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 16, 51-67.

Nichols, N.B., Street, D.L. & Cereola, S.J. (2012) An analysis of the impact of adopting IFRS 8 on the segment disclosures of European blue chip companies. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. 16:1 s. 51-58.

Mardini, G.H. (2013) Narrative Disclosures under IAS 14R and IFRS 8 by Qatar Listed Companies. *GSTF Business Review (GBR)*. 2:3 s. 9-14

Mardini, G.H., Crawford, L., Power, D.M. (2012) The impact of IFRS 8 on disclosure practices of Jordanian listed companies. *Journal of Accounting in Emerging Economies*. 2:1 s. 67-90.

Patelli, L. & Prencipe, A. (2007). The Relationship between Voluntary Disclosure and Independent Directors in Presence of a Dominant Shareholder. *European Accounting Review*. 16:1 s. 5-33.

Pisano, S. & Landriani, L. (2012) The determinants of segment disclosure: an empirical analysis on Italian listed companies. [Verkkodokumentti]. [Viitattu 20.11.2014] Saatavilla <http://ssrn.com/abstract=2088114> s.1-21.

Rennie, E.D. & Emmanuel, C.R. (1992) Segmental Disclosure Practice: Thirteen Years On. *Accounting and Business Research*. 22:86 s. 151-159.

Ronen, J. & Livnat, J. (1981) Incentives for Segment Reporting. *Journal of Accounting Research*. 19:2 s. 459-481.

Tsakumis, G.T., Douplik, T.S. & Seese, L.P. (2006) Competitive harm and geographic area disclosure under SFAS 131. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 15, 32-47.

Tuomi, J., Sarajärvi, A. (2013) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa, Tammi.

Valenza, P.D. & Heem, G. (2010) An Analysis of Segment Disclosures under IAS 14 and IFRS 8 [Verkkodokumentti]. [Viitattu 5.11.2014] Saatavilla http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1615430 s.1-20

Wang, Q., Ettredge, M., Huang, Y., Sun, L. (2011) Strategic revelation of differences in segment earnings growth. *Journal of Accounting and Public Policy*. 30:4 s. 383-392.

Liite 1. Lista tutkimukseen valituista kommenttikirjeistä ja niiden lähettäjästä

Lähettäjäyhteisö/yritys	Laatijan nimi	Maa
1. Syngenta	James Halliwell	Sveitsi
2. Grant Thornton International		Iso-Britannia
3. Linde Group	Christina Moderegger	Saksa
4. Allianz SE		Saksa
5. Novartis International AG	Malcolm Cheetham	Sveitsi
6. Confederation of Swedish Enterprise	Claes Norberg	Ruotsi
7. BusinessEurope		Belgia
8. Mazars	Barbet Massin Michel	Ranska
9. Deloitte Touche Tohmatsu Limited	Veronica Poole	Iso-Britannia
10.Repsol	Emilio Linares-Rivas Balius	Espanja
11.Standard Chartered	Chris Innes-Wilson	Iso-Britannia
12.Ernst & Young	Victoria O'Leary	Iso-Britannia
13.PricewaterhouseCoopers	Tony Debell	Iso-Britannia
14.ACTEO/AFEP/MEDEF	Gregory Hodgkiss	Ranska
15.Chartered Accountants Ireland	Mark Kenny	Irlanti
16.EFFAS Fac Comission	Javier de Frutos	Saksa
17.Nestle S.A.	Andre Besson	Sveitsi
18.Swissholdings	David Frick	Sveitsi
19.Eumedion	Martijn Bos	Hollanti
20.UBS	Alex Brougham	Iso-Britannia
21.CBI	Natalie Conway	Iso-Britannia
22.ESMA	Frederiek Vermeulen	Ranska
23.CFAUK	Jane Fuller	Iso-Britannia
24.EFRAG	Benjamin Reilly	Tanska
25.France Telecom-Orange Group	Nicolas de Paillerets	Ranska
26.ACCA	Paul Cooper	Iso-Britannia

Liite 2. IASB:n laatiman seurantatutkimuksen kysymykset

Question 1:

Are you comparing IFRS 8 with IAS 14 or with a different, earlier segment-reporting Standard that is specific to your jurisdiction? In providing this information, please tell us: (a) what your current job title is; (b) what your principal jurisdiction is; and (c) whether your jurisdiction or company is a recent adopter of IFRSs.

Question 2:

What is your experience of the effect of the IASB's decision to identify and report segments using the management perspective?

Investors: please focus on whether our initial assessment—that the management perspective would allow you to better understand the business— was correct. What effect has IFRS 8 had on your ability to understand the business and to predict results?

Preparers: please include information about whether your reporting of operating segments changed when you applied IFRS 8. If it did, what effect did that change have on the efficiency of your reporting processes and your ability to communicate with investors?

Question 3:

How has the use of non-IFRS measurements affected the reporting of operating segments?

Investors: please comment on the effect that the use of non-IFRS measurements has had on your ability to understand the operating risks involved in managing a specific business and the operating performance of that business. It would be particularly helpful if you can provide examples from published financial statements to illustrate your observations and enable us to understand the effects that you describe.

Preparers: it would be helpful if you could provide information about whether you changed your measurement basis for operating segment information on the application of IFRS 8 and, if so, what effect this has had on your ability to communicate information about operating risks and performance with investors and other users of your financial statements.

Question 4

How has the requirement to use internally-reported line items affected financial reporting?

Investors: please focus on how the reported line items that you use have changed. Please also comment on which line items are/would be most useful to you, and why, and whether you are receiving these.

Preparers: please provide information about any changes in reported line items that resulted from the application of IFRS 8

Question 5:

How have the disclosures required by IFRS 8 affected you in your role?

Investors: please provide examples from published operating segment information to illustrate your assessment of the disclosures relating to operating segments. Do you now receive better information that helps you to understand the company's business? Please also comment on the specific disclosure requirements of IFRS 8—for example, those relating to the identification and aggregation of operating segments; the types of goods and services attributed to reportable segments; and the reconciliations that are required. It would also be useful to indicate whether you regularly request other types of segment disclosures.

Preparers: please consider whether operating segment disclosures are more or less burdensome when based on information prepared in accordance with your own internal reporting requirements. If any requirements are burdensome, please provide details of those disclosures and explain why they are costly or time-consuming to prepare. Do you think that the information you present now about operating segments conveys better information to investors and shareholders? It would be useful to indicate whether you regularly report any segment information in addition to that required by IFRS 8.

Question 6:

How were you affected by the implementation of IFRS 8?

Preparers: in answering this question please focus on whether you incurred significant unexpected costs, either as a onetime expense when implementing the Standard or as a recurring cost at each reporting cycle. If you did incur unexpected costs, please explain what these were and in what way they were required to comply with IFRS 8. In addition, we would like to know what practical difficulties you encountered, if any, when applying IFRS 8. Did you find that IFRS 8 is clear about all aspects of the requirements, such as the identification of operating segments, aggregation of segments and the nature of the CODM? If IFRS 8 is not clear, please provide details of your experience.

Investors: please focus on whether the way in which you use financial reports has changed as a result of applying IFRS 8.

Please explain to us what that effect was and the consequences of any changes to how you analyse data or predict results.

Liite 3. Aineisto - Post-implementation review of IFRS 8

<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/PIR/IFRS-8/comment-letters/Pages/default.aspx>